

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-01-03429/2021-03

Датум: 24.01.2023.год.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 15. став 4. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 25/15 и 109/21), члана 213. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 – аутентично тумачење), члана 24. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 47/18 и 30/18 – др. закон), члана 6. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 128/20 и 116/22), решавајући по захтеву Оператера "FCC ЕКО" доо Београд, ул. 28. јуна бр. 5, Београд, за рад постројења регионална комунално-санитарна депонија "Врбак" Лапово, за издавање интегрисане дозволе 353-01-03429/2021-03, од 15. децембра 2021.године, Министарство заштите животне средине, државни секретар Александар Дујановић, по овлашћењу број: 021-01-36/22-09 од 10.11.2022. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е

о издавању интегрисане дозволе

Издаје се **интегрисана дозвола** регистарски број **24** Оператеру "FCC ЕКО" доо Београд, 28. јуна бр. 5, Београд, за рад целокупног постројења Регионална комунално-санитарна депонија „Врбак“ Лапово, прва, друга и трећа фаза и обављање активности одлагања неопасног отпада, на локацији катастарске парцеле бр. 666 КО Лапово.

Укида се интегрисана дозвола рег.бр. 9, издата Решењем Министарства пољопривреде и заштите животне средине, број 353-01-00014/2014-08 од 25.05.2017.године, која се односила на прву фазу рада, по захтеву странке.

Овим решењем утврђује се следеће:

I ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Општи подаци о интегрисаној дозволи

Интегрисана дозвола регистарског броја 24 издаје се Оператеру "FCC ЕКО" доо, 28. јуна бр. 5, Београд, за рад постројења Регионалне комунално-санитарне депоније "Врбак" Лапово (у даљем тексту: Оператер), прва, друга и трећа фаза, и обављање активности одлагања неопасног отпада, сходно Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, број 135/04, 25/15 и 109/21), Уредби о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС”, број 84/05), Правилнику о садржини и изгледу интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 30/06), Уредби о садржини програма мера прилагођавања

рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Службени гласник РС”, број 84/05) и Уредби о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета животне средине и одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи („Службени гласник РС”, број 84/05).

У складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола, Оператер припада постројењима за које се издаје интегрисана дозвола и то дефинисана под тачком:

5. Управљање отпадом, подтачка 5.4 Депоније које примају више од 10 t дневно или укупног капацитета који прелази 25.000 t, искључујући депоније инертног отпада.

У складу са тим, Оператер се обратио надлежном органу, Министарству заштите животне средине за издавање интегрисане дозволе.

2. Општи подаци о постројењу

Депонија се налази на катастарској парцели бр. 666 КО Лапово. Оператер се бави одлагањем неопасног отпада. Отпад се сакупља са територија општина Лапово, Рача, Деспотовац, Баточина, Жабари и Жагубица. Депонија је почела са радом у 2009. години. Површина комплекса земљишта износи око 21,06 ha, тачније 210.645 m², а пројектовани капацитет депоније износи око 2.300.000 m³.

Процес одлагања обавља у три фазе, од за сада предвиђених 14, које сачињавају сектори 1, 2, 3, 4, 5, 15, 16 и 17, након чега следи затварање сектора до постизања завршне коте.

Рад се обавља у једној смени, осам часова дневно, 5 радних дана, 261 дан у години.

У тренутку издавања дозволе број свакодневно запослених на депонији је 15 и 11 запослених који циркулишу (возачи и износачи).

3. Напомена о поверљивости података и информација

На основу члана 9. став 1. тачка 10. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 25/15 и 109/21), Оператер је уз захтев за добијање интегрисане дозволе доставио надлежном органу Изјаву којом се потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности. Овом изјавом потврђено је да јавност има приступ захтеву за издавање интегрисане дозволе у целини, осим информација које садрже пословну тајну и за које се захтева ограничен приступ јавности, наведено у Тачки 1. Трошкови по новим инвестицијама и у Тачки 2. Подаци о стању залиха сировина, помоћних материјала.

4. Информације о усаглашености

Захтев за добијање интегрисане дозволе број 353-01-03429/2021-03, који је Оператер поднео 15. децембра 2021. године, у складу је са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, број 135/04, 25/15 и 109/21), Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 30/06, 32/16 и 44/18) и Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Службени гласник РС”, број 84/05). Захтев за добијање интегрисане дозволе садржи све податке прописане Законом. Уз захтев за добијање интегрисане дозволе, Оператер је поднео и сву потребну документацију прописану поменутиим Законом.

II АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ И ОЦЕНА ЗАХТЕВА

1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет

Технолошким пројектом Комунално-санитарне депоније "Врбак" у Лапову дефинисани су: систем рада депоније - технологија попуњавања касета (контрола саобраћаја и одлагање отпада, сабијање и конструкција ћелија, први слој отпада, кретање механизације, сабијање отпада); потребна механизација за рад; контрола система процедурних вода, атмосферских и санитарно-фекалних вода; контрола система дегазације; контрола ширења непријатних мириса; контрола разношења лаког отпада и мере заштите од пожара на телу депоније.

На депонији "Врбак" прихвата се само отпад који испуњава критеријуме за прихватање отпада за **класу депоније неопасног отпада**. На депонију се може одложити:

1. комунални отпад,
2. неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада,
3. чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован) чија је процедурна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад и који задовољава граничне вредности параметара за одлагање опасног отпада на депоније неопасног отпада.

За рад I фазе (сектори 1, 2 и 3) оператер поседује интегрисану дозволу издату од надлежног органа, Министарства пољопривреде и заштите животне средине, од 25.05.2017. године, под бројем 353-01-00014/2017. Поменутом дозволом нису обухваћени сектори друге и треће фазе (сектори 4, 5, 15, 16 и 17).

Комплекс депоније састоји се од следећих зона:

- Улазна (радна) зона са свим пратећим објектима;
- Тело депоније (укупна површина: сектора 1, 2 и 3 је 13.732 m³; сектора 4 и 5 је 8.375 m³ и сектора 15, 16 и 17 је 9.686 m³);
- Зелени појас око тела депоније и радне зоне.

Комплекс целе депоније чини следећа инфраструктура: приступни пут, сервисни пут, административна зграда са интерном лабораторијом, метеоролошка станица (уређај са припадајућим елементима), колска вага, окно за чишћење возила, тело депоније, базени за сакупљање процедурне воде, дренажни системи за процедурну воду, базен за сакупљање атмосферске воде, који се састоји из два дела, дренажни систем за атмосферску воду, санитарно-фекална канализација, систем за дегазацију, систем за мониторинг подземних вода, заштитна ограда, заштитно зеленило, извор техничке воде, агрегат за напајање електричном енергијом, спољашња расвета, ниско-напонска мрежа, систем за надгледање.

У оквиру треће фазе, изграђен је други базен за сакупљање процедурних вода.

Реализација базена за процедурне воде морала се извршити током извођења радова треће фазе, како би се одмах обезбедили неопходни капацитети за прихват процедурних вода са новоизграђених сектора тела депоније, пре њиховог отварања и пуштања у рад. Процедурне воде са три новопроектвана сектора (15, 16 и 17) се сакупљају у шахту S19 - шахт сектора 19, одакле се пумпом (7,5 kW) и потисним цевоводом (Ø110 mm) дужине око 280 m препумпавају у новоизграђени базен процедурних вода.

Новоизграђени базен за сакупљање процедурних вода за новоизграђене секторе је земљани резервоар за процедурну воду који служи за изравњавање годишње неравномерности за количину процедурних вода које се могу појавити у телу депоније. Максимална запремина базена је $V_{\max} = 5.400 \text{ m}^3$. Максимална дубина базена је $H_{\max} = 3,50 \text{ m}$.

Водонепропусност формираног земљаног базена обезбеђује се полагањем фолије од полиетилена високе густине (HDPE), дебљине 2 mm. HDPE фолијом се облажу дно, косине и део круне насипа. Континуитет облоге обезбеђује се преклапањем и међусобним заваривањем трака HDPE фолије. На круни насипа се ископава анкер ров у који се смештају крајеви облоге. Анкер ров се затрпава, чиме се фолија причвршћава и обезбеђује од померања.

На круни насипа резервоара је постављена заштитна ограда од плетене жице. Метални стубови за ограду су постављени бетонским темељима. Ограда је постављена на анкер ров, тако да бетонски темељи додатно учвршћују фолију.

1.1. Старе и нове фазе

Сектори 1-3, који су изграђени у првој фази, нису затворени, јер нису достигли висинску коту предвиђену за завршну коту депоновања отпада (тренутна висина депонованог отпада је око 22 m), а предвиђена завршна кота за депоновање је на око 36 m. Како би се то остварило, изграђени су сектори друге и треће фазе, који се са секторима 1-3 „гледају као у огледалу“, па ће депоновањем отпада на њима, исти помоћи безбедности сектора 1-3, јер ће допринети стабилности депонованог отпада на овим секторима. Када депоновани отпад на секторима 15-17 (трећа фаза изградње) достигне садашњу коту сектора од 1-3, наставиће се са депоновањем на сектору 1-3. Да би могао да се затвара сектор 15, 16 и 17 неопходно је да почне са радом следећа (четврта) фаза депоније. Наставак депоновања на сектору 4 и 5 биће могућ у каснијим фазама изградње депоније и то највероватније са изградњом четврте фазе, тј. сектора 18 и 19.

Затварање делова депоније вршиће се сукцесивно са попуњавањем сектора који се гледају као у огледалу. Тренутно су сектори 1, 2, 3, 4 и 5 привремено затворени и прекривени инертним материјалом (земљом). Северне косине ових сектора прекривене су земљом и извршено је њихово затрављивање како би се спречило развејавање отпада, и прилив кишних вода у тело депоније. Депоновање се тренутно врши на секторима 15, 16 и 17.

Регионална комунално-санитарна депонија „Врбак“ у Лапову прима отпад из шест следећих општина: Рача, Баточина, Лапово, Жабари, Жагубица и Деспотовац.

Укупна површина комплекса центра је 210.645 m^2 .

У оквиру прве фазе изграђени су сектори 1, 2 и 3, укупне запремине за одлагање отпада 217.645 m^3 .

У оквиру изградње друге фазе изграђени су сектори 4 и 5 укупне запремине за одлагање отпада 180.000 m^3 .

У оквиру треће фазе граде се сектори:

- сектор 15 запремине $19.304,40 \text{ m}^3$ и базен за прихват процедурних вода (земљани) запремине $5.400,00 \text{ m}^3$ (још један на локацији);
- сектор 16 запремине $37.685,00 \text{ m}^3$;
- сектор 17 запремине $48.852,00 \text{ m}^3$.

Планирана количина отпада која ће се одлагати на годишњем нивоу је 50.000 t . Претходних година количина депонованог отпада на годишњем нивоу била је око 35.000 t .

Укупни капацитет свих сектора на депонији је преко $2.000.000 \text{ t}$ отпада (око $2.300.000 \text{ m}^3$).

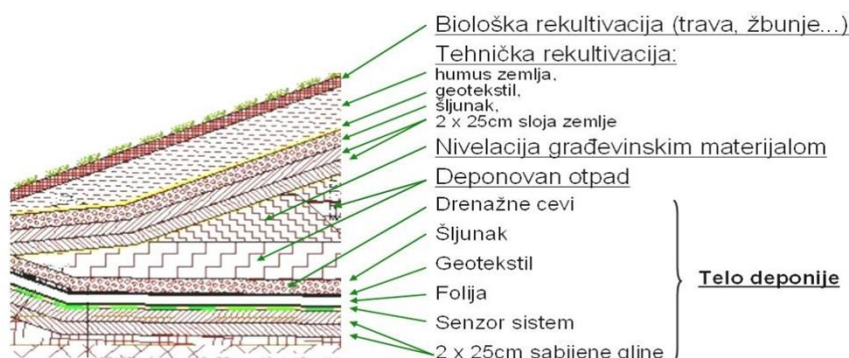
За сад је предвиђено 14 фаза изградње депоније, али се не искључује могућност да ће се променити број фаза.

1.2. Тело депоније

Депонија је изграђена у вештачком басену који је опремљен технологијом у складу са одобреном пројектном документацијом. Тело депоније приближно је правоугаоне површине са једном дужом страном која је заобљена. Цела зона тела депоније окружена је периферним каналом који омогућава да површинска вода из окружења не доспе до тела депоније. Дно тела депоније обложено је и подељено на секторе тако да је омогућено раздвајање чисте атмосферске воде и процедурне воде (лимитирање контаминације воде). Техничко и геолошко истраживање је показало да дно тела депоније садржи шљункасто-песковито земљиште са коефицијентом пропустљивости $k_f = 10^{-6} - 10^{-7} \text{ ms}^{-1}$, тако да је направљена комбинована изолација која се састоји од два слоја глине $2 \times 250 \text{ mm}$ и HDPE фолије дебљине $2,0 \text{ mm}$. Равна шљунковита дренажа налази се изнад слојева изолације тела депоније. Дренажа је дебљине 50 cm и сакупља процедурну воду, која се потом спроводи кроз дренажну цев путем главних шахти за сакупљање до базена процедурне воде. Рекултивација тела депоније се спроводи у складу са одлагањем отпада.

Метода изолације тела депоније и заштита земљишта од негативних утицаја укључује слојеве тела депоније приказане на слици бр. 1:

1. слој: Комбинована изолација дна депоније уз помоћ два водонепропусна слоја глине дебљине 250 mm након сабијања;
2. слој: Геосензори постављени на глину за мониторинг који може да се врши одмах по завршетку изградње сектора (фиксни систем) или након одлагања отпада у висини од 2 m , због провере целовитости HDPE фолије или у случају ванредних ситуација;
3. слој: HDPE фолија високе густине, $2,0 \text{ mm}$ дебљине, спојена и тестирана на компактност;
4. слој: Геотекстил дебљине $4,0 \text{ mm}$, 600 g ;
5. слој: Дренажа направљена од шљунка величине зрна $8-32 \text{ mm}$ према квалитету OeHOPM и HDPE пречника 225 mm , перфорирана, рН 10 квалитет цеви, које омогућавају сигурну дренажу инфилтрираних вода у базен за процедурне воде.

Слика бр.1: Пресек слојева тела депоније

1.3. Базени за сакупљање процедурне воде

Базени процедурне воде су главни водоводни систем тела депоније. Намена им је сакупљање и чување процедурне воде која се користи за формирање тела депоније и заштиту депоније од механичког разношења смећа и прашине. Базени су затвореног типа, а земљана структура је изолована глином и изнутра обложена HDPE фолијом $2,0 \text{ mm}$ дебљине. Конструкција првог базена је нетипичног облика, димензија основе $25 \text{ m} \times 35 \text{ m} \times 2,5 \text{ m}$ са заобљеним угловима и запремине 1.520 m^3 . Бочна комора је опремљена пумпом високог притиска за рецикулацију воде на тело депоније. Пумпа је повезана са одводном цеви која се завршава терминалом.

Новоизграђени базен за сакупљање процедурних вода за новоизграђене секторе је земљани резервоар за процедурну воду који служи за изравњавање годишње неравномерности за количину процедурних вода које се могу појавити у телу депоније. Максимална запремина базена је $V_{\text{max}} = 5.400 \text{ m}^3$. Максимална дубина базена је $H_{\text{max}} = 3,50 \text{ m}$.

Водонепропусност формираног земљаног базена обезбеђује се полагањем фолије од полиетилена високе густине (HDPE), дебљине 2 mm. HDPE фолијом је обложено дно, косине и део круне насипа. Континуитет облоге обезбеђује се преклапањем и међусобним заваривањем трака HDPE фолије. На круни насипа се ископава анкер ров у који се смештају крајеви облоге. Анкер ров се затрпава, чиме се фолија причвршћава и обезбеђује од померања.

1.4. Дренажни системи за процедурну воду

Главна улога је сакупљање воде са индивидуалних оперативних сектора тела депоније и одвод кроз црпи шафт у базене процедурне воде. Главна цев колектора има улогу сакупљања, а шахте су изграђене на местима где се спајају дренажне цеве из засебних делова тела депоније. Оне омогућавају регулацију дотока из индивидуалних сектора у главни колектор. Сваки шафт је снабдевен пропусним вентилом и сифоном. Гравитација је искоришћена за кретање воде кроз главну цев колектора у црпи шафт крај базена за процедурну воду, која се затим препумпава из базена процедурне воде.

1.5. Базен за сакупљање атмосферске воде

У овом базену се сакупљају воде из окна за чишћење као и атмосферске воде кишне канализације. Смештен је у североисточном делу комплекса депоније, а вода из овог базена служи, по потреби, за орошавање тела депоније или као против-пожарна вода. Базен је пројектован тако да има два дела, на једном делу је постављена HDPE фолија дебљине 2,0 mm и површине 470 m², док је укупна запремина 360 m³ и у чијем делу се вода задржава да би се користила за више намена на објекту. Други део је за сада без фолије, укупне површине 1.250 m², запремине 1.520 m³ који ће се накнадно користити након проширења депоније, у складу са Законом о водама.

Атмосферска вода ће се празнити из базена од стране надлежног јавно комуналног предузећа, након достизања реперне црте преливања.

1.6. Дренажни систем за атмосферску воду

Овај систем одводи сву атмосферску воду са поплочаних радних површина и свих манипулативних површина. Атмосферска вода се сакупља у канализационим отворима и доводи до сепаратора масти и уља где се врши њихово пречишћавање. Потом вода наставља кретање природним падом до интерног бетонског канала који се улива у базен атмосферске воде. Вода са кровова административне зграде се слободно одводи у околни терен.

1.7. Санитарно-фекална канализација

Служи за повезивање административне зграде са септичком јамом. По потреби септичка јама се празни од стране надлежног јавно комуналног предузећа.

1.8. Систем за дегазацију

Дегазација се врши активним системом који чине биотрнови и гасни бунари. Систем за дегазацију омогућава сакупљање и исисавање депонијског гаса по цевоводима по висини тела депоније до регулационих шахти и узимање узорака за анализу путем затварача на крају. Депонијски гас се путем одвојеног цевовода од сваке регулационе шахте доводи до пумпне станице. Цевовод је направљен са минималним падом од 1% према кондензацијској шахти. Пре уласка у станицу, направљена је кондензацијска шахта која ће празнити цевоводе за сакупљање. Овај активни систем за дегазацију биће повезан за кондензацијску

шахту након почетка стварања квалитетног биолошког гаса, а састојаће се од пумпне станице за биолошки гас и орионика.

Сакупљени гас се за сада, због мале концентрације, не сагорева на бакљи, нити се користи за производњу топлотне или електричне енергије. Након формирања довољне количине депонијског гаса, исти ће се спаљивати на бакљи или користити за добијање електричне и топлотне енергије.

У првој фази изградње депоније постављена су 3 биотрна у секторима 1, 2 и 3, у трећој фази изградње депоније, постављена су такође 3 биотрна у секторима 15, 16 и 17.

Програмом мера прилагођавања, предвиђено је постављање 4 биотрна, по 2 у секторима 4 и 5, у складу са пројектним решењем, који представљају другу фазу изградње депоније.

1.9. Систем за мониторинг подземних вода

У циљу мониторинга подземних вода постављено је 7 пијезометара и један бунар (П1-П8). На три репрезентативна пијезометра врши се редовно испитивање квалитета подземних вода.

Бунар за напајање техничком водом, који служи као пијезо-бунар, лоциран је уз административну зграду. Пијезо-бунар П1 је лоциран поред базена процедурних вода, други П2 је лоциран у источном углу комплекса депоније и трећи П3 је лоциран у јужном делу комплекса. Дубина пијезо бунара П1 износи 8 m, бунара П2 износи 10,90 m, док дубина П3 износи 7,2 m. Бушотине за надгледање омогућавају узимање узорака подземне воде. Постављени су у смеру кретања подземних вода.

1.10. Обезбеђење депоније

Око целог комплекса депоније постављена је ограда висине 2,5 m, начињена од жичане мреже и укључује 3 реда бодљикаве жице на челичним стубовима изнад челичног плетива. Ограда има главну капију са два улаза. На улазу у комплекс депоније постоји метална табла са информацијама о власнику депоније и радном времену.

На локацији санитарне депоније у Лапову је стално присутно физичко обезбеђење, 24 часа дневно, свим данима у месецу. Врши се свакодневна евиденција свих возила који улазе у сам комплекс, као и легитимисање свих особа који нису запослени у компанији, а који приступају комплексу депоније.

Захваљујући техничком и физичком обезбеђењу, као и постојању интерних процедура које се тичу уласка у комплекс депоније, свим неовлашћеним лицима је онемогућено присуство чиме је у потпуности успостављена контрола.

1.11. Извор за снабдевање водом (бунар)

Извор техничке воде је бунар који је у непосредној близини управне зграде. Дубина бунара је 13,30 m, а капацитет 3,5 l/s. Бунар се периодично дезинфикује, а узорци воде се редовно анализирају (квартално). С обзиром да се бунар користи за техничку воду, за пиће се користи флаширана вода.

1.12. Систем за снабдевање електричном енергијом

Електро-енергетски прикључак је повезан преко трафостанице 10/0,4 kW, 630 kVA и кабловског подземног вода до трафостанице 35/10 kW у Лапову. Пројекат трафостанице је урађен у свему према условима ЕД Електрошумадије Крагујевац и по типу је МБТС (монтажно бетонска трафо станица). Прикључење на електро-мрежу успостављено је у време издавања ове дозволе.

1.13. Заштитно зеленило

Уређење околине депоније је учинило да се њене структуре зграда уклопе са околном природом. Више дрвеће је засађено дуж западне ограде депоније, чиме је формиран заштитни вегетациони појас. Травњак са скупинама ниског дрвећа и грмова формиран је око административне зграде и улаза у комплекс депоније за возила. Зоне које су планиране за будући развој нису уређене. Заштитни вегетациони појас садржи скупине дрвећа и густих грмова. Непрекидни појас зимзелених грмова је формиран на улазу за возила. Приликом сађења биљака узет је у обзир период од 2 године који је потребан за пуштање корења и редовно наводњавање. Жбунасто дрвеће захтева чишћење и подрезивање сваких 5 година.

1.14. Рад депоније и управљање отпадом на депонији

Пријем и контрола отпада

На депонији "Врбак" одлаже се чврсти неопасан отпад из домаћинства, комерцијални комунални отпад и инертни индустријски отпад, као и отпад који се користи као инертни материјал - земља за прекривање депонованог отпада. Отпад који се сакупља са територије општина које су у систему депоније „Врбак“ у Лапову, довози се на локацију депоније камионима, асфалтираним прилазним путем до објекта са колском вагом, где се врши мерење.

Први корак при преузимању отпада је провера документације, провера порекла отпада и тежине отпада методом мерења на колској ваги. Уколико је технички изводљиво, отпад се проверава визуелно током мерења, а друга визуелна провера се врши од стране радника приликом истовара и руковоаца радном машином која „прима“ отпад приликом пражњења возила.

Возило које транспортује чврст неактиван опасан отпад (солидификован) намењен трајном збрињавању на депонији у касети за опасан отпад, која је одвојена од осталог неопасног отпада, мора бити претходно најављено, како у складу са законом тако и у складу са интерним процедурама мин. 48 h пре доласка, како би се на локацији обезбедили адекватни услови. Предметни отпад мора бити упакован у складу са правилником/законом и мора поседовати адекватну документацију (документ о кретању отпада, путни налог, отпремницу, превозницу, извештај овлашћене акредитоване лабораторије о карактеру отпада). Након утврђивања исправности документације возило се упућује на истовар.

Депоноване отпада

Камион се празни у радним зонама на телу депоније, које се дефинишу свакодневно. На овај начин знатно се убрзава сам процес депоноване, док су ефикасност и практичност на највишем могућем нивоу. Строго је забрањено одлагање отпада ван радне зоне одређене за предметни дан. Након истовара отпада на тело депоније врши се његово распростирање и компактирање радним машинама, булдожером и компактором. Радне зоне су оквирних димензија 30 m x 60 m. На крају сваког дана радна зона се прекрива слојем инертног материјала или слојем земље. Приликом депоноване увек се води рачуна да препоручена дебљина слоја не прелази 0,5 m, како би се омогућило ефективно сабијање отпада. Вертикално стварање тела депоније се изводи прављењем спратова од око 2 m висине. Пре почетка одлагања отпада на сваки од нових сектора, исти мора бити повезан на главни одвод процедурне воде. Камион се након пражњења одвози до навоза за чишћење где се врши прање точкова и шасије, а пре изласка са депоније поново се мери сада празан камион, како би се

из разлике два мерења (овог и приликом уласка у круг) утврдила количина отпада коју је довезао на депонију.

На овој локацији се може поред азбеста одлагати и други нереактиван опасан отпад (солидификован) наведен у поглављу III.Условима у делу 4. Прихватање отпада на депонију, тачки 4.3. ове дозволе.

У посебној касети одвојеној од осталог неопасног отпада одлаже се чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован) за који Оператер има дозволу. Азбестни отпад одлаже се без претходне анализе елуата, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и посебним прописом, ако: не садржи друге опасне материје, осим чврсто везаног азбеста; обухвата грађевински отпад који садржи чврсто везани азбест и остали чврсто везани азбестни отпад.

Касета је формирана тако да постоје четири ћелије а у случају потребе формираће се подћелија у оквиру једне ћелије и предметни отпад ће бити прописно депонован.

Касете за смештај овог отпада постоје у сектору 3, а и у сектору 16. Када поново почне депоновање на секторима 1-3 онда ће се касета на сектору 3 допуњавати, у складу са растом депонованог отпада до висине од 36 m. Касете за смештање азбеста и других врста нереактивног опасног отпада (солидификованог), обележене су видљивом таблом за одлагање отпада који садржи азбест. Касете су са свих страна одвојене од осталог отпада HDPE фолијом дебљине 2 mm. Позиције касета за одлагање отпада који садржи азбест (као и друге врсте нереактивног опасног отпада (солидификованог) дате су у прилогу Радног плана за постројење за управљање отпадом.

Трајно се чува локацијски план депоније са тачно назначеним микро локацијама касета у којима је одложен неопасан отпад на бази гипса, азбеста и чврстог нереактивног опасног отпада и након затварања депоније.

Манипулација се врши адекватним манипулативним средством у зависности од услова директно из возила у касету, или на манипулативни простор, а одмах након истовара целокупног возила у касету. Приликом сваког истовара отпада који садржи азбест на локацији су присутна два обучена радника. Након затварања касете у којој је одложен азбестни отпад забрањене су било какве додатне активности (отварање касете, копање, бушење и друго), како би се спречило ослобађање азбестних влакана и прашине у животну средину.

Прекривање депонованог отпада

На крају сваког дана, радна зона се прекрива слојем инертног материјала (земље). Лаки материјали који се могу разносити ветром и материјали који производе праšину се прекривају одговарајућим инертним материјалом (земљом) ради превенције разношења или подизања ситне прашине, чиме се спречава присуство сувишне прашине у ваздуху, разношење ситних комада папира и појава непријатних мириса. Инертни материјал (земља) за дневно прекривање и изградњу бентова се преузима од екстерних компанија након анализе узорка, односно ако се анализом материјала (земље) утврди да је материјал инертан. Свака довежена количина земље се евидентира на колској ваги. Дневно прекривање тела депоније инертним материјалом (земљом) врши се свакодневно на крају радног дана. На телу депоније увек треба да се налази одређена количина инертног материјала, која је довољна за прекривање отпада неколико дана унапред. Превенција ширења прашине такође се врши и орошавањем депоније уз помоћ прскалице процедуром водом из базена процедурне воде, као и водом из базена за сакупљање атмосферске воде.

Рекултивација депоније

Рекултивација се обавља истовремено са изградњом депоније, чиме се умањује активна површина депоније, а тиме и количина процедурне воде. Површинска изолација и биолошка рекултивација се спроводе на телу депоније након попуњавања засебних сектора, на основу одобрене пројектне документације и у зависности од брзине слегања депоније.

Континуирана рекултивација у комбинацији са системом за активно сакупљање гаса (дегазација) спречава утицај депонијских гасова на животну средину. Након стварања одређене количине, депонијски гас ће се спаљивати на бакљи, а у каснијим фазама се може размотрити и могућност коришћења гаса за добијање енергије. У овом тренутку се не генерише економична количина гаса. Када се концентрација метана повећа у наредној фази до нивоа да је потребно вршити спаљивање депонијског гаса на бакљи, систем бакљи ће се инсталирати.

Унутрашњи транспорт отпада

Унутрашњи транспорт отпада се одвија у оквиру комплекса комунално-санитарне депоније „Врбак“ у Лапову. Из истог разлога пажљиво су утврђене процедуре за кретање возила за транспорт отпада. Сва возила која долазе на локацију морају бити обавештена којим путањама треба да се крећу и на којој локацији треба да истоваре отпад, што зависи од састава отпада, чиме се постиже боља координација и контрола саобраћаја и возила. Саобраћај се на тај начин одвија у безбедном и устаљеном току како би биле избегнуте гужве, закрчења на површинама за одлагање отпада и евентуалне незгоде. Транспортни камиони који механички истоварују терет усмеравају се директно на радну површину. Такође, сви запослени морају бити оспособљени за безбедан рад при унутрашњем транспорту, постављене су саобраћајне ознаке са ограничењима у кругу комплекса.

Привремено складиштење отпада

Сав отпад који се генерише на локацији у току редовног рада депоније тј. активности запослених на истој, а може се рециклирати, привремено се складишти и предаје оператеру овлашћеном за третман те врсте отпада.

Када се за то стекну услови, оператер ће са општинама успоставити систем одрживог управљања секундарним сировинама. Оператер планира да на локацији депоније „Врбак“ у Лапову, почне да врши селекцију отпада на Постројењу за селекцију, које ће изградити до 31.12.2024. год. О таквој измени у технолошком поступку рада саме депоније на време ће се обавестити надлежни орган и поднеће се захтеви за издавање/ревизију свих дозвола у складу са законом.

Критеријуми за прихватање отпада на депонији

У складу са дозволама и Радним планом постројења за управљање отпадом дефинисане су врсте отпада по индексним бројевима које су дозвољене да се преузму на улазу у Комунално-санитарну депонију „Врбак“ у Лапову, и које испуњавају критеријуме за прихватање отпада за ову класу депоније.

На депонију се може одложити:

1. Комунални отпад;
2. Неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада;
3. Чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован) чија је процедурна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад и који задовољава граничне вредности параметара за одлагање опасног отпада на депоније неопасног отпада.

Азбестни отпад одлаже се на депонију у посебне касете, видљиво означене и намењене одлагању азбестног отпада, одвојено од осталог отпада на депонији, а дневно прекривање се врши на начин којим је онемогућено ослобађање азбестних влакана у животну средину.

На депонији „Врбак“ у Лапову, у складу са чланом 9. Уредбе о одлагању отпада на депоније, није дозвољено одлагање:

- Течног отпада;

- Отпада који у депонијским условима може експлодирати, оксидирати, који је запаљив и који има остале карактеристике које га чине опасним, осим инертних опасних отпада који се могу према упутству одлагати одвојено од биодеградабилног отпада;
- Опасног медицинског и ветеринарског отпада који настаје у медицинским или ветеринарским установама, а који има својства инфективног;
- Термички необрађених отпадака који настају у установама у којима се обавља здравствена заштита;
- Хемијских супстанци од истраживања и развоја или наставне активности (као што су лабораторијски остаци), које нису идентификоване и које су нове и чији ефекти на човека и/или околину нису познати;
- Отпадних батерија и акумулатора;
- Отпадних уља;
- Отпадних гума;
- Отпада од електричних и електронских производа;
- Отпадних флуоресцентних цеви који садрже живу;
- Отпада који садржи РСВ;
- Отпадних возила;
- Боца под притиском;
- Одвојено сакупљених фракција отпада - секундарних сировина;
- Сваког другог отпада чије одлагање није дозвољено у складу са посебним прописом и који не задовољава критеријуме за прихватање отпада прописане поменутом уредбом.

Прихватање неопасног индустријског отпада

Неопасан индустријски отпад се прихвата ако испуњава граничне вредности параметара према листама параметара за испитивање отпада.

Прихватање солидификата и осталих продуката третмана на одлагање

На одлагање оператер може прихватити производ поступка третмана отпада опасних карактеристика односно солидификат, као и друге продукте који могу настати након третмана отпада, а у складу са уредбом о одлагању отпада на депоније. Предметни продукт третмана на одлагање може се прихватити под условом да након испитивања од стране овлашћене акредитоване лабораторије, задовољи прописане граничне вредности захтеваних параметара за потребе одлагања.

Детаљи о депоновању и критеријумима за прихватање отпада које је дозвољено депоновати оператер је дефинисао у Прилогу 2. Радног плана постројења за управљање отпадом - „Критеријуми за прихватање или неприхватање отпада на депонију“.

Системи за мерење количине отпада

На депонију се улази асфалтираним прилазним путем до објекта са колском вагом. Возачи треба да поступају по инструкцијама руководиоца и овлашћених лица према правилима руковања док се налазе у кругу депоније.

Мерење отпада на улазу/излазу депоније:

- Приликом доласка на депонију, камион се по упутствима овлашћене особе зауставља на мерној ваги ради мерења бруто тежине пуног возила.
- Визуелна провера отпада, током вагања упоређивањем података из документације и правих података добијених од оператера на ваги и у случају нестандардне испоруке, од стране техничара током процеса пражњења. У случају непоклапања између документације и стварних података, отпад ће бити поново утоварен. Трошкови поновног утовара сноси добављач отпада.

- Када не постоји уговор између генератора или власника отпада и оператера, одговорна особа ће контактирати одељење продаје који ће уговорити начин и услове коришћења депоније.
- Добављач отпада преузима пуну одговорност за класификацију допремљеног отпада.
- Уколико генератор или власник отпада не достави сву потребну документацију, лице овлашћено од стране оператера депоније је у обавези да одбије пријем и одлагање отпада.
- Након истовара отпада на тело депоније, у оквиру радне зоне, возило се поново усмерава ка мерном месту - ваги. Поново се врши мерење односно тарирање. По завршеном мерењу на излазу издаје се мерни лист који садржи информације о врсти отпада, његовом пореклу, бруто и нето тежини, датуму и времену уласка и изласка са депоније.

Кретање камиона до истовара отпада:

- Брзина кретања у зони мерења је ограничена на 5 km/h и нагле промене брзине нису дозвољене.
- Излаз до радне зоне - према упутствима овлашћеног лица измерено возило наставља ка самом телу депоније - искључиво путевима и рутама које овлашћено лице оператера депоније одреди за дневни саобраћај.
- Одлагање – према упутствима овлашћеног лица оператера депоније возило се празни на одређеном месту – радна зона депоније.
- Руководилац депоније ће забранити неконтролисано одлагање ван зоне одређене за рад тог дана.

1.15. Мониторинг рада депоније

Мониторинг рада депоније спроводи се у току активне фазе депоније и без обзира у којој се фази налази депонија. Мониторинг се може поделити на следеће активности:

- мониторинг метеоролошких параметара,
- мониторинг атмосферских вода,
- мониторинг процедурне воде,
- мониторинг подземних вода,
- мониторинг емисије гасова,
- мониторинг количине падавина,
- мониторинг стабилности тела депоније

За рад прве фазе, рад сектора од 1-3, депоније „Врбак“ у Лапову од надлежног органа прибављена је интегрисана дозвола.

У складу са документом Програм мера прилагођавања рада постројења са одредбама закона који је био саставни део Захтева за издавање интегрисане дозволе за Прву фазу изградње и рад депоније, као и интегрисане дозволе издате од стране надлежног органа, Министарства пољопривреде и заштите животне средине од 25.05.2017.године, број 353-01-00014/2014-08, „FCC ЕКО“ доо Београд је реализовао меру и пустио у рад Погонску (интерну) лабораторију за интерно праћење чинилаца животне средине.

Такође, Комунално-санитарна депонија „Врбак“ у Лапову поседује своју Метеоролошку станицу за праћење метеоролошких параметара.

2. Опис локације на којој се активност обавља

Општина Лапово се налази у централној Србији, у северозападном делу шумадијског округа коме административно припада.

Општину чине два насеља Лапово (варошица) и Лапово (село). Према последњим подацима из 2016. године општина има 7.390 становника са тенденцијом опадања и може се учити доминантност урбаног у односу на рурално становништво општине.

Погодности изабране локације за депонију „Врбак“ у односу на остале су: добра саобраћајна повезаност, западна граница предметног комплекса тангира локални пут Лапово-Свилајнац, који представља везу магистралног пута М4 (северно од локације, на око 2,5 km) са регионалним путем R 214 (заједно од локације, на око 3 km), повољан положај у односу на свих шест општина (уједначена удаљеност за већи број општина), велика удаљеност насеља и осетљивих садржаја, повољни микроклиматски чиниоци.

У близини локације нема заштићених природних добара, као ни добра са посебним природним вредностима предложеним за заштиту флоре и фауне, нити добра која су део историјске и културне баштине. Такође, у близини нема здравствених и спортских центара. Предметну локацију окружује пољопривредно земљиште. Локација се налази изван урбане, индустријске и туристичке зоне, на удаљености од око 6 km низводно од изворишта водоснабдевања - изворишта „Скела“ са црпном станицом на изворишту „Гаревина“. Редовним радом депоније није угрожена зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања.

У непосредном окружењу нема стамбених објеката, односно зона становања. Комунално-санитарна депонија „Врбак“ у Лапову гради се и ради по фазама. Нови сектори се граде постепено, пре него што се тренутно активни сектори попуне или су близу потпуне попуњености.

3. Постојеће дозволе, одобрења и сагласности

- Водни услови за базен за процедурне воде у оквиру Треће фазе, бр. 325-05-00166/2019-07, од 25.04.2019. године, издато од стране Републичке дирекције за воде, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде
- Услови за пројектовање сектора 15-19 и базена за процедурне воде, бр. 290, од 20.02.2019. године, издато од стране ЈКСП "Морава" Лапово
- Решење о издавању водне дозволе за начин, услове и обим коришћења подземне воде, пречишћавање и испуштање отпадних вода у реципијент и складиштење материја закључно са трећом фазом, бр. 325-04-01014/2021-07, од 31.01.2022. године, издато од стране Републичке дирекције за воде, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде
- Лист непокретности, бр. 8869, од 12.04.2021. године, издато од стране Републичког геодетског завода
- Копија плана катастарске парцеле бр.666 КО Лапово, издато од стране Републичког геодетског завода
- Решење о употребној дозволи за секторе 1-3, бр. 351-34/09-02 од 26.06.2009. године и Решење о допуни употребне дозволе, бр. 351-65/09-02, од 27.11.2012. године, издато од стране Одељења за урбанизам, имовинско-правне и стамбено-комуналне делатности, Општинске управе Општине Лапово
- Решење о грађевинској дозволи за секторе 4-5, бр. 351-46/14-02 од 17.07.2014. године и Решење о употребној дозволи за секторе 4-5, број ROP-LAP-18608-IUP-1/2018, бр. 351-342/2018-02 од 05.07.2018. године, издато од стране Одељења за урбанизам, имовинско-правне и стамбено-комуналне делатности, Општинске управе Општине Лапово
- Решење о грађевинској дозволи за секторе 15-19, бр. ROP-LAP-12566-CPIN-2/2019, бр. 3521-90/2019-02, од 12.06.2019. године, издато од стране Одељења за урбанизам,

имовинско-правне и стамбено-комуналне делатности, Општинске управе Општине Лапово

- Решење о одобрењу за употребу и коришћење дограђеног дела тела комунално-санитарне депоније "Врбак" у Лапову, сектори 15, 16 и 17, као и базена за процедурне воде, категорије "Г", класификациона ознака 242003, са пратећим инсталацијама, бр. ROP-LAP-12566- IUPH-11/2022, зав. бр. 351-13/2022-02, од 08.03.2022. године, као и Решење о исправци наведеног решења од 10.03.2022.године и Решење о исправци (другој) наведеног решења од 11.04.2022. године, издато од стране Одељења за урбанизам, имовинско-правне и стамбено-комуналне делатности, Општинске управе Општине Лапово
- План детаљне регулације комунално-санитарне депоније "Врбак" у Лапову, на к.п. бр. 666, КО Лапово, од 08.10.2007. године, издато од стране Одељења за урбанизам, имовинско-правне и стамбено-комуналне делатности, Општинске управе Општине Лапово
- Уговор о дугорочном закупу ради изградње објекта комунално-санитарне депоније "Врбак" у Лапову, на к.п. бр. 666, КО Лапово, бр. 360-3/07-15, између Општине Лапово (закупаоца) и Привредног друштва "ASA ЕКО" доо Београд (закупац), од 01.08.2007. године, издато од стране Одељења за урбанизам, имовинско-правне и стамбено-комуналне делатности, Општинске управе Општине Лапово

4. Главни утицаји на животну средину

4.1. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину, у односу на ваздух

Током извођења активности на депонији као узрок загађења ваздуха, може се навести следеће:

- Стварање прашине услед кретања камиона за превоз отпада;
- Стварање прашине на телу депоније услед одлагања и сабијања отпада и инертног материјала;
- Стварање депонијског гаса (метан и угљен-диоксид);
- Ризик од појаве ватре и експлозија;
- Издувни гасови из мотора возила;
- Појава отровних честица тешких метала у атмосфери (олово, кадмијум, жива и др.);

Основни проблем током оперативне фазе јесте емисија штетних мириса.

Врши се стална контрола издвојених депонијских гасова на постојећим биотрновима система за дегазацију: G1, G2 и G4. Гасови настају биохемијским реакцијама које се одвијају у депонованом отпаду. Састав гаса се мења, нарочито у зависности од висинског напредовања депоније.

У секторима 15, 16 и 17 постављена су три биотрна G01, G02 и G03. На секторима 4 и 5 накнадно ће се поставити по два биотрна, према Програму мера прилагођавања.

У току првих година експлоатације депоније, највише се издваја угљен-диоксид, који се касније у продукцији изједначава са продукцијом метана, да би у трећој фази преовладала продукција метана.

Мониторинг емисије гасова метана и угљен-диоксида и кисеоника врши се једном месечно од стране спољне акредитоване лабораторије овлашћене за ову врсту мерења. Остали гасови који се контролишу су водоник-сулфид и водоник. У плану је да се у будућности депонијски гас спаљује на бакљи, или третира и користи за добијање енергије.

По затварању депоније, односно неког њеног дела, у пасивној фази вршиће се мониторинг гасова, сваких 6 месеци, све док се не установи да се у току шест месеци до годину дана, концентрација гаса смањила на минимум, када се може приступити и финалном затварању депоније.

У циљу смањења емисија прашине са саобраћајница за превоз отпада, манипулативних површина као и са површине саме депоније, врши се чишћење платоа и приступних путева, као и орошавање тела депоније. Након депоновања отпада врши се наношење прекривке сваког дана. Прекривање отпада који садржи азбест врши се одмах по депоновању истог. Око комплекса депоније постоји заштитни појас зеленила.

4.2. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину, у односу на воде

У току извођења активности на депонији настају:

- Процедне воде из тела депоније које настају у процесу биолошке разградње и ферментације депонованог отпада и деловањем вода које су на било који начин доспеле у тело депоније (падавинске воде)
- Атмосферске отпадне воде са манипулативних површина и кровова објеката, које могу бити загађене механичким нечистоћама и нафтним дериватима
- Санитарно-фекалне отпадне воде
- Техничке отпадне воде које настају током прања возила, подова и опреме

Утицај на површинске воде

Најближи водоток комплексу депоније је река Велика Морава, која протиче на удаљености од око 800 m источно од локације депонијем а северно на око 830 m протиче река Рача. У току редовног рада депоније нема испуштања отпадних вода у површинске воде.

Контролисаним прикупљањем свих отпадних вода које настају на комплексу, као и одговарајућим начином пречишћавања истих постиже се спречавање загађивања површинских вода. До загађења површинских вода може доћи само у случају неке ванредне ситуације и неодговорности запослених.

Утицај на подземне воде

Највећи негативан утицај на подземне воде (самим тим и на земљиште, а индиректно и на површинске воде) представља могућност цурења процедурних вода. Загађење подземних вода услед рада депоније може настати услед:

- цурења процедурне воде кроз потенцијална оштећења заштитног непрпусног слоја на дну или на боковима тела депоније;
- ослобађања процедурне воде услед неконтролисаних дренажа или изливања из базена за прикупљање процедурних вода; цурења бензина или нафте унутар радне зоне или складишних површина, као и из возила;
- изливања тј. препуњавања септичке јаме за прихват санитарно-фекалних отпадних вода услед нередовног чишћења исте.

Оператер врши мониторинг процедурних вода, санитарно-фекалних отпадних вода, условно загађених атмосферских вода које се пречишћавају на сепаратору уља и масти, као и подземних вода. Процедне воде се одводе у два сабирна базена и процесом рецикулције враћају на тело депоније. Базени су димензионисани тако да задовољавају пројектовани капацитет депоније.

Програмом мера предвиђена је и изградња система за прихват вода од прања и дезинфекције возила, што подразумева и уградњу сепаратора уља и масти.

По затварању депоније односно неког њеног дела, у пасивној фази, вршиће се мониторинг вода, сваких 6 месеци.

4.3. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину, у односу на земљиште и тло

До загађења земљишта и тла може доћи услед продора процедурних вода, неадекватним поступањем са опасним отпадом на локацији и зауљеним истрошеним деловима опреме, истицањем нафте и нафтних деривата из резервоара или возила која се нађу на локацији.

Могући узроци загађења тла могу бити:

- Могућа оштећења изолације дна тела депоније и цурење процедурне воде;
- Загађење тла услед продора депонијског гаса;
- Клизање и смицање тла услед неадекватних нагиба ободних насипа;
- Кретање прљавих возила унутар и ван депоније у току оперативне фазе;
- Изливање материја као што су гориво, мазиво, моторна уља или средства за дезинфекцију;
- Ерозија површине терена;
- Ширење лаке фракције отпада узроковано ветром или животињама;

Утицај депоније на земљиште је предупређен постављањем водонепропустних слојева депонијског дна и то природне геолошке глинене баријере која својом дебљином задовољава захтеве у вези пропустљивости и HDPE фолијом која са системом за пријем и одвођење процедурне воде спречава њено продирање у подтло депоније које садржи низ слојева који чине водонепропусни слој.

4.4. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину, у односу на отпад

Отпад који настаје одвијањем активности на депонији може бити опасан и неопасан отпад, комунални, папирни, амбалажни, ПЕТ амбалажни, дрвени, отпад од механизације, метални, електрични итд. Са свим насталим отпадом поступа се у складу са прописима из области управљање отпадом.

4.5 Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину, у односу на буку и вибрације

У току рада депоније главни извори буке су кретање возила, рад компактора за сабијање отпада и превоз инертног материјала, разастирање инертног материјала и отпада булдожером, рад пумпи. Имајући у виду да се депонија налази у подручју које није насељено, намеће се закључак да бука неће имати негативне утицаје на становништво.

4.6. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину, у односу на ризик од удеса

Могуће удесне ситуације на депонији представљају пожари, експлозије, опасности од управљања биогасом, ризици повезани са управљањем процедурном водом, поплаве, нестанак струје, цурење опасних материја, цурење бензина или нафте из возила или механизације, нестабилност структуре тела депоније, нестабилност структуре тела депоније итд. Да би се избегле удесне ситуације, предузете су мере заштите и прописане одговарајуће процедуре које се поштују при реализацији радних активности на депонији.

5. Коментари/мишљења

У току спровођења процедуре издавања интегрисане дозволе, а након подношења комплетног захтева за издавање интегрисане дозволе, као и комплетне документације, од стране оператера, бр. 353-01-03429/2021-03, надлежни орган Министарство заштите животне средине издало је обавештење за јавност о пријему комплетног захтева за издавање

интегрисане дозволе у дневном листу „Ало”, као и на интернет страници министарства, дана 25. маја 2022. године. Такође, о пријему захтева упућено је обавештење јединици локалне самоуправе Општини Лапово, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичкој дирекцији за воде, као и Заводу за заштиту природе Републике Србије.

Други органи и организације, као и представници заинтересоване јавности, могли су да доставе своја мишљења на захтев Министарству заштите животне средине, у року од 15 дана од дана пријема обавештења о поднетом захтеву за издавање интегрисане дозволе.

Нацрт решења је оглашен у дневном листу „Ало”, као и на интернет страници министарства, дана 01. септембра 2022. године. Такође, о израђеном нацрту упућено је обавештење јединици локалне самоуправе Општини Лапово, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичкој дирекцији за воде, као и Заводу за заштиту природе Србије, на који су имали право на доставу мишљења у року од 15 дана.

5.1. Орган локалне самоуправе

Није било коментара.

5.2. Јавне и друге институције

Завод за заштиту природе Србије је послао мишљење на поднети захтев, бр. 021-1815/2 од 10.06.2022. године, као и на израђени нацрт дозволе бр.021-1815/4 од 13.09.2022. године да се предметна локација не налази унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, као ни у еколошки значајном подручју еколошке мреже Србије и да се као такав, оцењује позитивно и да се може спровести даља процедура.

5.3. Надлежни органи других држава у случају прекограничног загађења

Нема утицај на прекогранично загађење.

5.4. Представник заинтересоване јавности

Није било коментара.

6. Процена захтева

6.1. Примена најбољих доступних техника

У складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС”, број 92/10), на Регионалној депонији у Лапову, оператер врши примену најбоље доступних техника које се тичу активности везаних за свакодневно функционисање депоније почевши од фазе изградње и проширења тела депоније до завршне фазе кретања отпада, односно депоновања. Тамо где нема потпуне усаглашености тј. усаглашеност са најбољим доступним техникама је делимична, оператер је предвидео спровођење мера дефинисаних у документу Програм мера прилагођавања условима које прописује поменута Уредба о одлагању отпада на депоније, односно Директива о депонијама 1999/31/ЕУ.

Референтни документ: Директива о депонијама 1999/31/ЕУ, Прилог 1, тачке 2, 3 и 4 Уредба о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС, бр. 92/10), члан 6, Прилог 2, тачка 1, 2, 3, 4, 5 и 6.

БАТ захтеви утврђени референтним документом

1. Услови за тело депоније

На депонији се уређује депонијско дно и нагиби, тј. бочне стране на начин који ће осигурати стабилност депоније, обезбедити заптивање, односно водонепропусност која заједно са системом за пријем и одвођење процедурне воде спречава њено продирање у подтло депоније. Депонија треба да задовољи следеће услове:

1.1 Услови у погледу депонијског дна

Дно и бочне стране тела депоније треба да се састоје од природне геолошке баријере која задовољава захтеве у вези пропустљивости и дебљине са комбинованим дејством у смислу заштите тла, подземних и површинских вода, барем једнаким са дејством које је резултат следећих захтева:

- депоније за опасан отпад: $K \leq 1,0 \times 10^{-9} \text{ m/s}$; дебљина слоја $\geq 5 \text{ m}$;
- депоније за неопасан отпад: $K \leq 1,0 \times 10^{-9} \text{ m/s}$; дебљина слоја $\geq 1 \text{ m}$;
- депоније за инертан отпад: $K \leq 1,0 \times 10^{-7} \text{ m/s}$; дебљина слоја $\geq 1 \text{ m}$.

Усаглашеност: Да

1.2 Услови у погледу процедурне воде

Када природна геолошка баријера не задовољава прописане вредности, она се обезбеђује облагањем депонијског дна синтетичким материјалима или природним минералним тампоном који мора бити тако консолидован да се добије еквивалентна вредност дна у смислу његових водопрпусних својстава. Природни минерални тампон не сме бити мањи од 0,5 m. На депонији је потребно обезбедити и додатну заштиту дна депоније како би се спречила миграција процедурне воде у подтло депоније и то постављањем вештачке заптивне облоге – фолије и дренажног слоја $\geq 0,5 \text{ m}$. На депонији неопасног отпада потребно је обезбедити посебан систем за сакупљање и одвођења процедурне воде кроз дренажни слој у који су положене дренажне цеви за њено одвођење у пројектовани систем за њен третман. Сакупљена процедурна вода, пре испуштања у пријемник обрађује се тј. пречишћава у складу са посебним прописима којима се уређује заштита вода.

Усаглашеност: Да

1.3 Услови у погледу атмосферских, подземних и падавинских вода

На депонији се спроводе технички услови који обезбеђују да атмосферске, подземне и падавинске воде са околних површина или са подручја ван депоније не долазе у контакт са телом депоније. Процедурне воде из депоније, технолошке отпадне воде и падавинске воде, одвојено се прикупљају и одвојено одводе до постројења за пречишћавање отпадних вода или одговарајућег пројектованог реципијента. У случају да се на истој локацији одлажу неопасан и опасан отпад, који се у складу са овом уредбом могу одлагати на истој локацији, процедурне воде и падавинске воде са прекривених површина на подручју ових појединих сегмената депоније, не смеју се међусобно мешати.

Усаглашеност: Делимично усаглашено

Геотехничким истраживањима утврђено је да дно тела депоније садржи шљункасто-песковито седименте са коефицијентом пропустљивости $k_f = 10^{-6} \text{ ms}^{-1} - 10^{-7} \text{ ms}^{-1}$, тако да је направљена комбинована изолација која се састоји од два слоја глине 2 x 250 mm и HDPE фолије 2,0 mm дебљине. Депонија је изграђена у вештачком басену који је опремљен технологијом у складу са одобреном пројектном документацијом. Метода изолације тела

депоније и заштита земљишта од негативних утицаја укључује следеће слојеве тела депоније:

1 слој: Комбинована изолација дна депоније уз помоћ два водонепропусна слоја глине дебљине 250 mm након сабијања,

2 слој: геосензор систем којим је могуће проверавање целовитости HDPE фолије након постављања (фиксни систем), или након одлагања отпада у висини од 2 m, или у случају ванредне ситуације (пожар, клизишта и др.),

3 слој: HDPE фолија високе густине, 2,0 mm дебљине, спојена и тестирана компактност исте,

4. слој: Геотекстил, 5. слој: Дренажа направљена од шљунка величине зрна 8 – 32 mm према квалитету OeHOPM, и HDPE пречника 225 mm, перфорирана, рН 10 квалитет цеви, која омогућава сигурну дренажу инфилтрираних вода у басен за отпадне воде.

Изведена заштита базирана је на најмодернијим сазнањима и минимизацији негативних утицаја делатности депоније на околину, односно земљиште и подземне воде на депонији. Техничко решење депоније омогућава стално раздвајање чисте атмосферске воде од загађене процедурне воде. Атмосферска вода која се слива низ кров управне зграде се системом за одвод кишнице усмерава у околни терен - зелене површине. Вода са поплочаних делова унутар круга депоније, као и вода са манипулативних површина се сакупља путем интерне канализације, и кроз сепаратор уља одводи у постојећи интерни бетонски канал а њиме у базен за атмосферске воде. Планирана је предаја вишка атмосферске воде ЈКСП „Морава“ са којим оператер има потписан Уговор.

Воде од прања камиона који се враћају са тела депоније се препумпавају у ИВС контејнере у којима се одводе на сепаратор уља и масти. Процедна вода са депоније сакупља се путем дренажног система на дну депоније и одводи до шахти за сакупљање процедурне воде. Одводи се завршавају вентилима и сифонима у шахти. Процедна вода се слободним падом одводи до шахте са пумпом и потом се испумпава у базене за процедурну воду. Испумпавање процедурне воде је аутоматско, током целе године, са могућношћу мануелне контроле. Пумпе се укључују/искључују уз помоћ контролног вентила за ниво воде по достизању одређеног нивоа воде. На депонији се не врши третман процедурних вода јер се врши рецикулација процедурне воде на тело депоније.

Програм мера прилагођавања:

Програмом мера прилагођавања предвиђа се изградња система за прихват вода од прања и дезинфекције возила и уградња сепаратора масти и уља.

1.4 Услови у вези са депонијским гасом

На депонији је неопходно предузети одговарајуће мере у циљу акумулације, миграције и контроле депонијског гаса. Контролисано управљање и прикупљање депонијског гаса спроводи се на свим депонијама на којима се одлаже биоразградив отпад путем одговарајућег дегазационог система. Прикупљени депонијски гас се третира и користи за добијање енергије. Уколико прикупљени депонијски гас не може да се користи за добијање енергије, он се спаљује на депонији. Величина, број и снага инсталације дегазационог система пројектује се тако да одговара процењеном износу стварања гаса у депонији, а у циљу спречавања експлозије, као и његовог коришћења. Скупљање, третман и коришћење депонијског гаса треба спровести на начин који штетни утицај на здравље људи и животну средину своди на минимум.

Усаглашеност: Делимично усаглашено.

На депонији Лапово у оквиру сектора 1, 2, 3 инсталирана су три биотрна: G1, G2, G4. На овим биотрновима врши се контрола издвојених гасова, тако што се прате следеће

компоненте: метан (CH₄), угљен диоксид (CO₂), азот (N₂), кисеоник (O₂) и (H₂S). До сада се није вршио мониторинг водоника (H₂) јер оператер није пронашао лабораторију акредитовану за мерење овог гаса. Концентрације издвојених гасова су тренутно и даље минималне тако да није могуће њихово искоришћење. На новоизграђеним секторима 15, 16 и 17 изграђена су три биотрна: G01, G02 и G03. Успостављен је мониторинг емисије депонијског гаса, односно на сваком сектору по једно репрезентативно мерно место. Након затварања појединих сегмената тела депоније планирано је сакупљање депонијског гаса преко сабирних биотрнова и система цеви које ће бити постављене изнад површине депоније до регулационих осовина. Провером квалитета депонијског гаса из сваког сабирног биотрна, у регулационим осовинама гас ће се сортирати и сви гасови погодни за даљу употребу ће се издвајати. Депонијски гас се затим од сваке регулационе осовине посебним цевоводом одводи до црпне станице. Депонијски гасови ће се користити за интерне потребе односно за когенерисану производњу енергије, а до тада, када се концентрација метана повећа до нивоа да је потребно вршити спаљивање депонијског гаса на бакљи, систем бакљи ће се инсталирати.

Програм мера прилагођавања:

Програмом мера прилагођавања предвиђа се изградња биотрнова на секторима 4 и 5. (Рок: септембар 2023. године)

У плану је да се у будућности депонијски гас спаљује на бакљи, или третира и користи за добијање енергије. У овом тренутку се не генерише економична количина гаса. Када се концентрација метана повећа у наредној фази до нивоа да је потребно вршити спаљивање депонијског гаса на бакљи, систем бакљи ће се инсталирати. За сад је предвиђено Програмом мера прилагођавања да ће се систем за дегазацију изградити. (Рок: септембар 2025 године.)

1.5 Услови у вези са непријатним мирисима и спољним негативним утицајима

На простору депоније спроводе се мере за смањење ширења непријатних мириса и прашине, смањење разношења лаксих фракција отпада ветром, спречавање долажења птица, инсеката и штеточина у контакт са отпадом, смањење буке и смањење могућности појаве пожара.

Усаглашеност: Да.

Одлагање отпада се врши у радним зонама на телу депоније које се дефинишу свакодневно. Радна зона се на крају сваког дана прекрива целовитим прекривним слојем инертног материјала (земљом). На овај начин онемогућено је разношење отпада и подизање прашине. Такође, на овај начин смањена је и емисија непријатних мириса, као и доступност отпада птицама и другим животињама. Превенција ширења прашине врши се квашењем депоније, рецикулацијом процедурних вода уз помоћ прскалица. На овај начин осим смањења количине прашине, смањују се и евентуални ризици појаве пожара на самом телу депоније. Приступни путеви на самом телу депоније се израђују од мобилних бетонских плоча, а пут до депоније је асфалтиран. Спречавање емисије прашине се регулише ограничавањем брзине камиона.

1.6 Услови у погледу стабилности

При одлагању отпада на депонији потребно је обезбедити стабилност масе одложеног отпада и пратеће инфраструктуре нарочито у погледу спречавања клизања. Стабилност депонијског дна и тела депоније, обезбеђују се за дужи временски период, тако да могуће деформације не изазову негативан ефекат посебно на доњу вештачку заптивну подлогу, дренажу процедурне воде и дегазациони систем. При планирању стабилности узимају се у

обзир посебно тежина и карактеристике отпада, старење материјала и метеоролошки утицаји.

Усаглашеност: Да.

Изградња депоније се врши у складу са пројектном документацијом у којој су предвиђене и све мере које се тичу контроле стабилности депоније.

II Услови за манипулативно опслужни плато

На улазу у депонију поставља се табла која садржи назив, име оператера депоније, класу депоније, радно време, врсте отпада чије је одлагање дозвољено и врсте отпада чије одлагање није дозвољено и друге значајне информације. Табла је од трајног материјала са неизбрисивим натписима. Сви објекти у функцији депоније налазе се унутар регулационе линије, односно оградe депоније. На улазу у депонију поставља се објекат за контролу, а у циљу спречавања неконтролисаног приступа и одлагања отпада на депонију. Укупан простор депоније, ограђен је фиксном жичаном оградом, висине најмање два метра како би се спречио неконтролисан приступ људи и животиња. Улаз у депонију се закључава ван радног времена. На депонији се обезбеђује тежинско мерење отпада.

Усаглашеност: Да.

На улазу у комплекс постављена је табла на којој су садржани сви подаци. Табла је израђена од метала на којем су одштампани подаци. Сви објекти који се налазе у оквиру комплекса Регионалне депоније налазе се унутар регулационе линије, простора који је у потпуности ограђен жичаном оградом. Депонија је у потпуности ограђена жичаном оградом висине 2,5 m. Ограда има главну капију, са два улаза на којој се налазе рампе и светлосна саобраћајна сигнализација. Такође на депонији је присутно стално физичко обезбеђење чиме је неконтролисан приступ и одлагање отпада онемогућено. Ван радног времена капије на депонији су затворене и присутно је стално физичко обезбеђење, 24 часа дневно, 7 дана у недељи. Депонија је опремљена колском вагом мерног опсега од 0 до 30 t. Подаци добијени мерењем скенирају се сензорима и обрађују у радној кабини колске ваге. Систем мерења и регистар возила контролише се посебним софтвером главног рачунара. Кабина колске ваге је дизајнирана тако да омогућава директну комуникацију и размену докумената између оператера на колској ваги и возача возила које се мери.

На манипулативно опслужном платоу обезбеђује се довољно велики простор за спровођење процедуре прихватања и провере допремљеног отпада и за паркирање и кретање возила којима је отпад допремљен. На манипулативно опслужном платоу обезбеђује се довољно велики простор за привремено складиштење отпада који не испуњава услове за одлагање прописане овом уредбом.

Усаглашеност: Да.

Приликом уласка возила на депонију, сва возила се усмеравају ка колској ваги. Кабина колске ваге је дизајнирана тако да омогућава директну комуникацију и размену докумената између оператера на колској и возача возила које се мери, као и визелну контролу отпада који се налази у возилу. Уколико отпад не испуњава услове за одлагање, исти се одмах враћа клијенту или се издваја у велике посуде (каде) од 7-35 m³ у зависности од потреба, обележава се, и првом приликом, након обавештавања, враћа се клијенту.

На манипулативно опслужном платоу обезбеђује се простор за административно пословни објекат (канцеларије, простор за раднике, санитарни чвор, лабораторије и др.) и опрема се у складу са важећим прописима.

Усаглашеност: Да.

У оквиру депоније налазе се следећи објекти: административна зграда, колска вага са кабином, магацински простори, резервоари за техничку и противпожарну воду са простором за пумпе (до извођења сталног електроенергетског прикључка депонија ће се напајати електричном енергијом помоћу два агрегата на нафту 40 kW и 30 kW за коју постоји одобрена техничка документација), базен за процедурне воде.

На манипулативно опслужном платоу обезбеђује се простор за објекте за одржавање и чување механизације.

Усаглашеност: Да.

У времену мировања камиони су паркирани на бетонском платоу, који је за то и намењен. Одржавање механизације не врши се на локацији депоније већ код спољњег оператера.

Депонија се опрема објектима за спречавање преношења нечистоћа и узрочника зараза преко возила којима је отпад допремљен на депонију на јавне саобраћајнице.

Усаглашеност: Да

Сва возила након силаска са тела депоније усмеравају се у окно за прање возила. Врши се дезинфекција возила којима је отпад отпремљен на депонију.

Постављена је дезобаријера (антибактеријски отирачи) након окна за прање возила.

III Услови за објекат за секундарну сепарацију отпада

На манипулативно опслужном платоу обезбеђује се простор за постројење за секундарну сепарацију сировина из допремљеног отпада намењеног одлагању. На депонији се обезбеђује простор за објекат за секундарну сепарацију допремљеног отпада у коме се врши издвајање отпада који има употребну вредност, а у циљу обнављања материјалних ресурса и продужења експлоатационог периода депоније, као и простор за складиштење издвојене секундарне сировине. Простор за објекат за секундарну сепарацију допремљеног отпада може се укључити у систем и у току експлоатације депоније, а када се за то стекну услови.

Усаглашеност: Делимична усаглашеност.

На депонији се не врши секундарна сепарација отпада намењеног одлагању јер не постоје услови за то, односно на локалном нивоу није успостављена примарна сепарација отпада на месту настанка. Обезбеђен је простор за привремено складиштење обрађених секундарних сировина.

Програм мера прилагођавања:

Програмом мера прилагођавања предвиђа се изградња објекта хале за складиштење и третман неопасног отпада који се предаје оператерима за рециклажу. (Рок: 31. децембар 2024. године)

IV Услови за саобраћајнице и потребну инфраструктуру

Депонија се повезује на постојећу путну мрежу пре почетка њеног коришћења. Број приступних путева утврђује се у складу са процесом рада на депонији и бројем, величином и тежином возила. Проходност приступног пута обезбеђује се у свим временским условима. Ширина приступног пута ка депонији износи: 1) 6 m - за насеља преко 50.000 становника, и 2) $\geq 3,5$ m - за насеља мања од 50.000 становника под условом да су обезбеђена местимична проширења за мимоилажење возила. Успон приступног пута износи највише 14%.

Усаглашеност: Да.

Депонија је повезана на путну мрежу одговарајућим приступним путем.

За несметано функционисање депоније обезбеђује се довољна количина пијаће воде и технолошке воде за прање возила контејнера и сл.

Усаглашеност: Да.

За потребе техничке воде, на депонији се налази бунар дубине 13,3 m, док се водом за пиће комплекс снабдева добављачима флаширане воде.

Депонија се опрема системом за прихватање падавинских вода, процедурних вода, фекалних и техничких вода.

Усаглашеност: Да.

Техничко решење депоније омогућава стално раздвајање чисте атмосферске воде од загађене процедурне воде. Атмосферска вода која се слива низ кров управне зграде се системом за одвод кишнице усмерава у околни терен - зелене површине. Вода са поплочаних делова унутар круга депоније, као и вода са манипулативних површина се сакупља путем интерне канализације, и кроз сепаратор уља одводи у постојећи интерни бетонски канал. Атмосферска вода се скупља у базену за атмосферске воде и вишак се предаје ЈКСП „Морава“ из Лапова. Процедна вода са депоније сакупља се путем дренажног система и системом цевовода, шахти и пумпи одводи до базена за процедурне воде. Постоје два базена за процедурне воде на локацији. Процедне воде се користе за квашење тела депоније у сушном периоду.

Депонија се опрема објектима и инсталацијама за напајање електричном енергијом потрошача, за спољну расвету, громобранску инсталацију, инсталацију дојаве пожара и експлозије, ТТ и интернет мреже.

Усаглашеност: Да.

V Услови за плато за постројење за пречишћавање отпадних вода

Плато за постројење за пречишћавање отпадних вода поставља се на најнижој коти депоније и сервисних саобраћајница и на њему се налазе објекти неопходни за функционисање система за пречишћавање отпадних, односно процедурних вода до нивоа предвиђеног за

испуштање у реципијент у складу са пројектно-техничком документацијом, дозволом, посебним прописима о заштити вода и условима утврђеним уредбом.

Усаглашеност: Није применљиво.

Процедне воде рециркулишу у затвореном систему дренажних цеви, тела депоније и два базена за сакупљање процедурних вода. При повољним временским условима процедурне воде се системом пумпи распршују по телу депоније.

VI Услови за вегетациони заштитни појас

Дуж регулационе линије депоније подиже се вегетациони заштитни појас у циљу спречавања подизања и разношења лаких фракција отпада и прашине са депоније на већа растојања и смањења аерозагађења, који уједно има и визуелно-естетску улогу, а у складу са посебним прописима и условима надлежних органа и институција, као и са условима дефинисаним овом уредбом.

Усаглашеност: Да.

Осим покретне мреже дуж линије депоније налази се и вегетациони појас са ниским и високим растињем који такође спречава подизање и разношење лаких отпада и прашине, а исто тако доприноси естетском изгледу.

МОНИТОРИНГ РАДА ДЕПОНИЈЕ

Референтни документ: Директива о депонијама 1999/31/ЕУ, Прилог 3, тачке 2, 3, 4 и 5 Уредба о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС, бр. 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 и 9.

Мониторинг метеоролошких параметара (Директива о депонијама 1999/31/ЕУ, Прилог 3, тачка 2; Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС, број 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 1) Мониторинг метеоролошких параметара)

У току активне фазе рада на депонији се врши мониторинг следећих метеоролошких параметара: 1. Количина падавина 2. Температура (мин. и макс. у 14.00 h) 3. Брзина и смер ваздушних струјања 4. Испаравање (лизиметар) или друга одговарајућа метода 5. Атмосферска влажност (у 14.00 h) Мерења се врше једном дневно у депонијској лабораторији или се преузимају од најближе метеоролошке станице.

Усаглашеност: Да.

На депонији је инсталирана метеоролошка станица (уређај са припадајућим елементима) на којој се свакодневно врше мерења наведених метеоролошких параметара.

Мониторинг површинских вода (Директива о депонијама 1999/31/ЕУ, Прилог 3, тачка 3; Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС, број 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 2) Мониторинг површинских вода)

Уколико постоје у непосредној зони депоније, а у зависности од хидрогеолошких услова средине и њихове удаљености од депоније, врши се:

(1) пре пуштања депоније у експлоатацију, узимањем узорака површинских вода, односно одређивањем „нултог стања”;

(2) у процесу експлоатације депоније у циљу упоређивања са „нултим стањем”, и то у почетку експлоатације депоније (првих годину дана) – сваких месец дана, а касније на свака три месеца.

(3) по престанку експлоатације депоније првих пет година на сваких шест месеци, а касније једном годишње, до одумирања депоније, уколико резултати мониторинга покажу да није дошло до акцидентне ситуације. Уколико постоје површинске воде, узорковање се врши на најмање две тачке, једној узводно од депоније, а једној низводно од депоније. Узорковање и испитивање површинских вода које се врше у прописаним временским интервалима, обављају акредитоване установе за ту врсту испитивања. Стални мониторинг површинских вода у току експлоатације депоније са скраћеним хемијским анализама врши се на сваких 15 дана у депонијској лабораторији.

Усаглашеност: Није применљиво.

Нема испуштања у површинске воде, најближи водоток је на око 800 m.

Мониторинг процедурне воде (Директива о депонијама 1999/31/ЕУ, Прилог 3, тачка 3 Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС, број 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 3) Мониторинг процедурне воде)

Мониторинг процедурне воде врши се на репрезентативном броју узорака на свакој тачки на којој се течност контролисано одводи са локације. У току рада депоније, мерење запремина процедурних вода врши се једном месечно. Квалитет процедурних вода испитује се квартално, тј. једном у три месеца.

Усаглашеност: Није применљиво

Оператер депоније спроводи квартални мониторинг квалитета процедурних вода, ангажовањем овлашћене лабораторије. Запремина процедурних вода се мери на дневном нивоу. Дренажни системи за процедурну воду допремају сакупљене количине воде са индивидуалних оперативних сектора тела депоније до црпног шахта одакле се упумпавају у базене процедурне воде. Базени процедурне воде су главни водоводни систем тела депоније у којима се врши примарно пречишћавање процедурне воде путем седиментације. Бочна комора је опремљена пумпом високог притиска за рецикулацију воде на тело депоније. Пумпа је повезана са одводном цеви која се завршава терминалом. Овако пречишћена вода користи за формирање тела депоније и заштиту депоније од механичког разношења смећа и прашине.

С обзиром да се процедурне воде не одводе са локације – не испуштају у животну средину (канализација, реципијент), већ се враћају на тело депоније и налазе у затвореном систему рецикулације, није неопходан мониторинг процедурне воде.

Мониторинг емисије гасова (Директива о депонијама 1999/31/ЕУ, Прилог 3, тачка 3 Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС, број 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 4) Мониторинг емисије гасова)

Мониторинг емисије гасова врши се на репрезентативном броју узорака прописаним дозволом. Мерење емисије и концентрације гасова CH_4 , CO_2 , и O_2 врши се једном месечно у току експлоатације депоније.

Усаглашеност: Да

Оператер депоније спроводи мерење емисије гасова CH_4 , CO_2 , и O_2 једном месечно. Мерење концентрације H_2S врши се квартално, односно четири пута годишње. Мерење H_2 се до сада није спроводило јер лабораторије за мерења емисија загађујућих материја у ваздух не врше ову врсту мерења, али се врши мерење CO .

Мониторинг подземних вода (Директива о депонијама 1999/31/ЕУ, Прилог 3, тачка 4; Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС, број 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 5) Мониторинг подземних вода)

Мониторинг подземних вода испод дна депоније и у непосредној зони утицаја депоније мора обезбедити информације о подземним водама које се могу загадити као последица рада депоније. Као референтне вредности за вршење мониторинга подземних вода узимају се узорци пре пуштања у експлоатацију депоније и означавају као „нулто стање”, а према ISO 5667-2 део 11, 1993. Узорци подземних вода се узимају из хидрогеолошких објеката (пијезометара, батерија пијезометара или осматрачких бунара) из најмање три тачке, а таквог распореда да прате кретање подземних вода. Коначан број мерних објеката дефинишу хидрогеолошки услови средине. Ова испитивања узорака подземних вода се врше у циљу евентуалног утврђивања дешавања акцидентних ситуација у заштитним слојевима депоније, односно утврђивања загађења подземних вода. Поред одређивања састава подземне воде врши се и перманентно мерење нивоа подземних вода.

Вршити мерење и испитивање (скраћене хемијске анализе) подземних вода, а према учесталостима датим у следећој табели:

Табела 1: Учесталост испитивања подземних вода

Параметар	Активна фаза
Ниво подземне воде	сваких шест месеци ⁽¹⁾
Састав подземне воде	учесталост у зависности од специфичности терена ^{(2) (3)}

⁽¹⁾са повећањем учесталости промене нивоа подземне воде треба повећати учесталост узорковања

⁽²⁾ако се достигне критичан ниво, учесталост се мора заснивати на могућности предузимања корективних мера између два узорковања, тј. учесталост се мора утврдити на темељу знања и процене брзине тока подземне воде

⁽³⁾када се достигне критичан ниво неопходна је провера понављањем узимања узорака. Кад је ниво потврђен, мора да се спроведе план (утврђен у дозволи) за непредвиђене околности

Узорци подземних вода раде се као комплетне хемијске и бактериолошке анализе у акредитованим установама за ту врсту испитивања. Уколико резултати испитивања узетих узорака покажу да је одступљено од граничних вредности у складу са законом којим се уређују воде, сматра се да је дошло до акцидентне ситуације заштитних слојева депоније. У том случају израђују се додатни хидрогеолошки објекти узимајући у обзир хидрогеолошке услове средине. Сви обрађени подаци приказују се контролним дијаграмима са утврђеним контролним правилима граничних вредности за сваку мерну тачку за подземне воде.

Усаглашеност: Да

Оператер депоније врши мерење нивоа подземне воде једном недељно. Испитивање квалитета подземних вода вршила су се четири пута годишње, на седам пијезометара и на бунару техничке воде. Према плану мониторинга планира се мониторинг подземних вода на три репрезентативна пијезометра и на бунару техничке воде, постављеним у смеру кретања подземне воде, два пута годишње, јер услови на терену то дозвољавају.

Мониторинг стабилности тела депоније (Директива о депонијама 1999/31/ЕУ, Прилог 3, тачка 5; Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС, број 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 7) Мониторинг стабилности тела депоније)

Мониторинг стабилности тела депоније, врши се кроз праћење података о телу депоније и сензорским праћењем заптивне облоге – фолије. Стабилност тела депоније прати се на начин дат у табели испод:

Табела 2: Мониторинг стабилности тела депоније

Параметар	Активна фаза
Структура и састав тела депоније ⁽¹⁾	годишње
Особина слегања нивоа тела депоније	годишње

⁽¹⁾подаци за утврђивање постојећег стања депоније, површина коју заузима отпад, запремина и састав отпада, начин одлагања, време и трајање одлагања, прорачун преосталог капацитета депоније.

Усаглашеност: Да

Оператер врши редован годишњи мониторинг стабилности тела депоније при чему се одређују: структура и састав тела депоније (постојеће стање, површина коју заузима отпад, запремина и састав отпада, начин одлагања, време и трајање одлагања, прорачун преосталог капацитета депоније), особине слегања нивоа тела депоније.

Мониторинг заштитних слојева (Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС, број 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 8) Мониторинг заштитних слојева) Мониторинг заштитних слојева депоније врши се непрекидно сензорима уграђеним у вештачку водонепропусну облогу (уколико је уграђена), а подаци се прате у депонијској лабораторији.

Усаглашеност: Да

Мониторинг заштитних слојева врши се контролом подземних вода на 4 мерна места (3 пијезометра и бунар техничке воде).

Мониторинг педолошких и геолошких карактеристика (Уредба о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС”, број 92/2010), члан 26, Прилог 6, тачка 9) Мониторинг педолошких и геолошких карактеристика)

Мониторинг педолошких карактеристика земљишта и геолошких карактеристика тла у непосредној зони депоније за „нулто стање”, врши се узимањем узорака из плитких и дубоких сондажних јама, као и бушотина периодично извођених са циљем узимања узорака геолошке средине из дубљих слојева у непосредној зони депоније. Резултати испитивања узорака врше се у акредитованим институцијама и упоређују са граничним вредностима утврђених дозволом за рад депоније. Узорковања се врше једном годишње у току експлоатације депоније. Сви подаци добијени мониторингом евидентирају се у лабораторији депоније и достављају Агенцији за заштиту животне средине.

Усаглашеност: Да

Оператер врши редован мониторинг квалитета земљишта у непосредној зони депоније.

6.2. Коришћење ресурса

Сировине и помоћни материјали

Класичних сировина нема. Отпад је главна сировина, као и вода у мањој количини. Од хемикалија у постројењу могу се наћи минималне количине средстава за дезинфекцију.

Енергија

До извођења сталног електроенергетског прикључка депонија се напаја електричном енергијом помоћу два агрегата на дизел гориво снаге 40 kW и 30 kW за које постоји одобрена техничка документација. Дизел гориво се допрема у ИВС контејнеру, на коме је инсталирана и баждарена електрична пумпа са мерачем горива које се точи. Предвиђени стални електроенергетски прикључак је преко трафостанице 10/0,4 kW, 630 kVA и кабловског подземног вода до трафостанице 35/10 kW у Лапову. Годишња потрошња дизела за рад агрегата за 2021. годину је износила 19.800 l, а за рад машина 22.774 l. Оператер је у време издавања ове дозволе прикључен на електромрежу ЕД Електрошумадије Крагујевац ради снабдевања електричном енергијом.

Вода

Извор техничке воде је бунар Б-1 који је у непосредној близини управне зграде. Дубина бунара Б-1 је 13,30 m, а капацитет 3,0 l/s. Вода из бунара Б-1 се анализира (квартално). Ова вода се користи за санитарне, против-пожарне и техничке потребе (прање точкова и шасије камиона који довозе отпад и осталих машина). За коришћење воде из бунара Оператер поседује водну дозволу бр. 325-04-01014/2021-07 од 31.01.2022. године, издато од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичке дирекције за воде. Укупна потрошња ове воде на годишњем нивоу је око 800 m³, од чега се 80% користи за прање возила. За потребе орошавања депоније или као против-пожарна вода користи се вода из базена за сакупљање атмосферских вода.

6.3. Емисије у ваздух и њихов утицај на животну средину

На депонији се развија систем дегазације. Депоновани отпад производи депонијски гас (LFG). Он настаје ферментацијом органског комуналног отпада тј. процесом разградње органских фракција отпада. LFG обично садржи 45-60% метана и 40-60% угљен-диоксида. Такође, садржи мале количине азота, кисеоника, амонијака, сулфиде, водоник, угљен-моноксид и неметанска органска једињења као што су трихлоретилен, бензен и винил-хлорид. Процес разградње брзо разградивих компоненти траје 5 година, а споро разградивих компоненти наредних 15 година. Главна негативна својства гаса су непријатан мирис, допринос глобалном загревању и штетно дејство на вегетацију. Позитивна својства гаса су његова способност сагоревања и садржај енергије коју поседује, а која се може искористити за грејање и производњу електричне енергије.

У секторима депоније "Врбак" у Лапову, екстракција гаса ће се најефикасније обављати инсталирањем вертикалних екстракционих бунара - биотрнова, за које се може рећи да представљају, на одређени начин, тачкасте изворе загађивања. У Секторима 1-3 постављена су 3 екстракциона бунара - биотрна, у секторима 4-5 тренутно нису постављени биотрнови и у секторима 15-17 постављена су три биотрна.

Програмом мера предвиђено је накнадно постављање по два биотрна у секторима 4 и 5. Сви остали бунари/биотрнови ће се поставити током изградње осталих сектора у будућности. Изградња вертикалних биотрнова врши се поступно, паралелно са напредовањем у одлагању отпада. Ово омогућава захватање гаса још у почетној фази његовог генерисања.

Што се тиче дифузних извора емисија, могуће је да дође до ширења прашине са саобраћајница за превоз отпада, манипулативних површина као и са површине саме депоније. У циљу смањења емисија врши се чишћење платоа и приступних путева, орошавање тела депоније и постављање заштитног зеленог појаса.

Емисије у ваздух које потичу од материја које имају снажно изражене мирисе се остварују кроз непријатне мирисе, који се могу повремено јавити из делова постројења као што су базени за сакупљање процедурних вода, као и са површина депонованог отпада. Применом одговарајућих мера ови непријатни мириси могу се свести на минимум. Такође, постављањем биотрнова, сакупљање депонијског гаса и његово коришћење/сагоревање на бакљи, смањиће емисије у ваздух и утицај на околину.

Постављањем биотрнова и сакупљањем депонијског гаса, смањује се утицај рада депоније на амбијентални квалитет ваздуха.

6.4. Емисије у воду и њихов утицај на животну средину

Током рада депоније на локацији се генеришу следеће врсте отпадних вода: процедурне, атмосферске, санитарно-фекалне и техничке отпадне воде.

На локацији оператера врши се примарно пречишћавање отпадних вода. Не врши се испуштање отпадних вода ни у реципијент ни у јавну канализацију. Уколико буде било потребе, вишак воде из базена за атмосферске воде одвозиће возила ЈКСП "Морава" Лапово, у складу са потписаним уговором, а после извршене анализе атмосферских вода.

Врши се континуирана рецикулација процедурних вода на тело депоније након примарног пречишћавања путем седиментације у базенима процедурне воде.

Процурне воде из тела депоније настају као резултат процеђивања атмосферских вода кроз тело депоније и воде која настаје у телу депоније као последица процеса биохемијске деградације органске материје.

Атмосферске воде на депонији које су условно чисте (са неконтаминираних површина) одлазе у околне зелене површине, а задржане атмосферске воде (воде са задржаних платоа) се преко сепаратора уља и масти одводе преко бетонског канала у базен за атмосферске воде.

Санитарно-фекалне воде настају као последица боравка људи на депонији, тј. ту спадају отпадне воде из административне и оперативне зграде на локацији оператера. Ове воде се канализационим системом прикупљају у непропусну септичку јаму.

Техничке отпадне воде које настају на навозу за прање возила-транспортних средстава и задржаних платоа, каналишу се у сабирни шахт. Воде се упумпавају у ИВС контејнере, па у базен за процедурне воде или се препумпавају из навоза у сепаратор уља и масти, одакле се одводе у базен за атмосферске воде.

Програмом мера прилагођавања предвиђа се: изградња система за прихват вода од прања и дезинфекције возила и уградња сепаратора масти и уља.

6.5. Заштита земљишта и подземних вода

Отпадне воде са локације оператера се не испуштају у подземно водно тело. При пројектовању и изградњи депоније, предузете су мере заштите земљишта и подземних вода методом изолације тела депоније од негативних утицаја. Постављена је вишеслојна облога дна депонијског тела која се састоји од:

1. слој: Комбинована изолација дна депоније уз помоћ два водонепропусна слоја глине дебљине 250 mm након сабијања,
- 2 слој: геосензор систем којим је могуће проверавање целовитости HDPE фолије након постављања (фиксни систем), или након одлагања отпада у висини од 2 m, или у случају ванредне ситуације (пожар, клизишта и др.),
- 3 слој: HDPE фолија високе густине, 2,0 mm дебљине, спојена и тестирана компактност исте,
4. слој: Геотекстил,

5. слој: Дренажа направљена од шљунка величине зрна 8 – 32 mm према квалитету OeНОРМ, и HDPE пречника 225 mm, перфорирана, рН 10 квалитет цеви, која омогућава сигурну дренажу инфилтрираних вода у басен за отпадне воде.

Облагањем дна и бокова депоније HDPE фолијом спречава се контакт процедурних вода са подземним водама; процедурне воде се сакупљају системом дренажних цеви и одводе до два базена за сакупљање процедурних вода и базена за сакупљање површинских вода; процедурна вода се враћа на депонију системом рецикулације;

Уређаји (сепаратори) за пречишћавање отпадних вода су одабрани и димензионисани тако да могу да пречисте сву воду (капацитет $Q_{max} = 40 \text{ l/s}$);

Постављањем пијезометарских конструкција око локације депоније, омогућено је редовно праћење квалитета подземних вода и евентуално одступање квалитета од нултог стања.

Остале мере заштите су:

- Разношење лаких отпадака по околини спречава се редовним сабијањем отпадака и њиховим прекривањем инертним материјалом; на тај начин се истовремено спречава и контакт животиња са остацима хране;
- Око депоније постављена је ограда одговарајуће висине и густине преплета, како би задржала лаке отпатке ношене ветром;
- Редовно се спроводи дератизација, дезинфекција и дезинсекција;
- Заштитни зелени појас, осим мириса, умањује и распростирање лаких фракција отпада узроковано ветром и сл.

6.6. Управљање отпадом

За рад постројења комунално-санитарне депоније "Врбак" у Лапову, израђен је документ Радни план постројења за управљање отпадом, који је приложен уз захтев за издавање интегрисане дозволе.

Радам оператера генерише се мања количина отпада, како неопасног, тако и опасног.

Течни отпад-уљни концентрат из сепаратора масти и уља, који остаје после чишћења сепаратора, одлаже се у одговарајућу пластичну/металну непропусну бурад у складишту за опасан отпад изнад одговарајуће танкване која, у случају цурења садржаја из буради, може да прихвати целокупну количину ускладиштеног отпада.

Муљ од чишћења базена за процедурне воде и базена за атмосферске воде- муљ из базена за процедурне воде је неопасног карактера, што је потврђено испитивањем истог од стране овлашћене лабораторије. Исти се предаје оператеру који поседује дозволу за збрињавање ове врсте отпада.

Отпад настао одржавањем опреме и постројења који у себи може садржавати опасне компоненте (електронски отпад, зауљени делови, филтери, апсорбенти, зауљене крпе и др.) привремено се на комплексу одлаже у складишту за опасан отпад. По прикупљању довољне количине, предаје се овлашћеним организацијама на њихово даље поступање, уз попуњавање документа о кретању опасног отпада и обавештавање надлежних институција у складу са прописима.

Издвојени рециклабилни отпад се складишти и сортира на локацији (метални контејнери, пластичне канте и контејнер, гвожђе...), те се предаје овлашћеном оператеру који поседује дозволу за третман, тј. рециклажу тих врста отпада.

Генерисани отпад на локацији депоније који испуњава услов за депоновање у складу са Радним планом постројења за управљање отпадом, са осталим количинама исте врсте отпада, депонује се на локацији оператера.

Одлагање отпада

На локацији оператера, прихвата се само отпад који испуњава критеријуме за прихватање отпада за сваку класу депоније, како је дефинисано и Радним планом управљања отпадом.

На депонију се може одложити:

-комунални отпад,

-неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада,

-чврст, нереактиван опасан отпад, чија је процедурна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад и који задовољава граничне вредности параметара за одлагање опасног отпада на депоније неопасног отпада;

Азбестни отпад одлаже се на депонију у посебне касете, видљиво означене и намењене одлагању азбестног отпада, одвојено од осталог отпада на депонији, а дневно прекривање врши се на начин којим је онемогућено ослобађање азбестних влакана у животну средину.

Листа улазних врста неопасног отпада

Комунални отпади (кућни отпад и слични комерцијални и индустријски отпад), укључујући одвојено сакупљене фракције:

- биоразградиви кухињски и отпад из ресторана,
- биодеградабилни отпад,
- земља и камен,
- остали небиодеградабилни отпад,
- мешани комунални отпад,
- отпад са пијаца,
- остаци од чишћења улица,
- комунални отпади који нису другачије специфицирани,
- кабасти отпад;

На депонију "Врбак" може да се одлаже и други неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада, у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније ("Сл. гласник РС", бр. 92/10), а за које је извршено испитивање према Листи параметара за испитивање отпада намењеног одлагању, која је дата у Прилогу 10, Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Сл.гласник РС", бр. 56/10, 93/19 и 39/21).

Листа улазних врста опасног отпада

- отпад од неорганских хемијских процеса (отпад од обраде азбеста)
- отпад из термичких процеса (шљака и прашина из котла из процеса ко-спаљивања, која садржи опасне супстанце; летећи пепео из ко-спаљивања, који садржи опасне супстанце; муљеви и филтер-колачи, из процеса третмана гаса који садржи опасне супстанце)
- грађевински отпад и отпад од рушења (мешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочица и керамике који садрже опасне супстанце; земља и камен који садрже опасне супстанце; ископ који садрже опасне супстанце; отпад који спада са гусеница који садрже опасне супстанце; изолациони материјали који садрже азбест; остали изолациони материјали који садрже опасне супстанце; грађевински материјали који садрже азбест; остали отпади од грађења и рушења који садрже опасне супстанце)
- отпад од постројења за обраду отпада, погона за третман отпадних вода ван места настајања и припрему воде за људску потрошњу и коришћење у индустрији (отпади означени као опасни, делимично стабилизовани)

У складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС, бр. 92/2010), оператер не прихвата следеће врсте отпада на одлагање:

- течни отпад;
- отпад који у депонијским условима може експлодирати, оксидисати, који је запаљив и који има остале карактеристике које га чине опасним у складу са посебним прописом којим се уређују категорије, испитивање и класификација отпада;
- опасни медицински и ветеринарски отпад, који настаје у медицинским или ветеринарским установама, а који има својства инфективног отпада у складу са посебним прописом;
- отпадне батерије и акумулаторе;
- отпадна уља;
- отпадне гуме;
- отпад од електричних и електронских производа;
- отпадне флуоресцентне цеви које садрже живу;
- отпад који садржи РСВ
- отпадна возила;
- термички необрађен отпад, који настаје у установама у којима се обавља здравствена заштита;
- боце по притиском;
- одвојено сакупљање фракције отпада-секундарних сировина;
- сваки други отпад чије одлагање није дозвољено у складу са посебним прописом и који не задовољава критеријуме за прихватање отпада прописане Уредбом о одлагању отпада на депоније;
- секундарне сировине;
- нус производи;
- отпад за добијање чврстог горива.

6.7. Бука и вибрације

У току рада депоније главни извори буке су:

- кретање возила унутар комплекса депоније и по околним путевима;
- рад компактора и трактора за сабијање отпада и превоз инертног материјала;
- разастирање инертног материјала и отпада булдожером;

Саобраћајна бука унутар комплекса депоније најчешће се јавља као последица кретања возила за превоз отпада.

Бука која се јавља као последица рада механизације на депонији (компактора и др.) јавља се због сабијања, прекривања и одлагања отпада, као и сабијање прекривног материјала. Осим буке, последица рада машина су и вибрације. Међутим, врста одложеног отпада утиче на смањење вибрација у току сабијања, па оне не представљају већи проблем.

С обзиром да се у околини депоније не налазе стамбена насеља нити индивидуална домаћинства, нико није изложен последицама буке и вибрација.

6.8. Процена ризика од значајних удеса

У току експлоатације депоније, у одређеним ситуацијама које су најчешће последица одступања од прописаних технолошких мера депоновања, може доћи до одређених удесних ситуација:

- *Цурење процедурних вода* - ризици у управљању процедурном водом могу бити: отказивање система за сакупљање процедурне воде, неадекватан третман процедурне воде, отказивање система за црпење процедурне воде, оштећење заштитне фолије;

- *Појава пожара* - најчешћи извори пожара су: самозапаљење одређених врста депонованих материјала, одређене природне појаве (сунце, атмосферско електрично пражњење), намерно или случајно паљење смећа као последица непрофесионалног управљања отпада, појава варница услед рада машина или трења металног отпада; пожари могу бити површински (настају паљењем депонованог материјала у току радног процеса или непосредно после тога) или дубински (настају као последица одређених процеса у телу депоније); у зависности од врсте пожара, противпожарне мере могу бити разастирање запаљеног материјала и његово поливање водом, или изолација дела депоније захваћеног пожаром и његово прекривање већим количинама прекривеног материјала;
- *Експлозија ослобођених (депонијских) гасова* - депонијски гас настаје кроз процес анаеробне биолошке разградње органског и другог отпада; процентуални удео метана и угљен-диоксида, који су уједно и два најзаступљенија гаса, варира у односу на састав и старост отпада из кога се генеришу; део тих гасова кроз пукотине избија на површину, а део бива истиснут из тела депоније због слегања отпада; ако ваздух са тако ослобођеним гасом обогати смеше унутар границе експлозивности, у додиру са ватром може доћи до експлозије;
- *Акцидентно процуривање нафтних деривата из возила и механизације* - могућа цурења бензина или нафте из камиона или механизације за одржавање морају бити у што краћем року санирана; контаминирано тло треба ископати, утоварити у непропусне контејнере и предати специјализованој институцији која ће извршити биодеградацију и одлагање на депонију опасног отпада и/или извршити спаљивање на постројењу за спаљивање опасног отпада, у зависности од нивоа загађења;
- *Акцидентно процуривање хемикалија које се користе као реагенси у интерној лабораторији или као средства за дезинфекцију* - потрошња ових хемикалија је минимална; оне су у одговарајућој амбалажи, сходно физичко-хемијским карактеристикама и у посебним ормарима на непропусној бетонској подлози;
- *Појава клизања и неконтролисаних слегања* - клизишта настају на депонијама које су формиране на косинама, што није случај са овим оператером;
- *Други могући инциденти* – нестабилности отпада на депонији, незгоде са опремом или возилима, блокаде система за биогаз, отказивање опреме или возила, недовољна улазна контрола.

6.9. Процена мера у случају нестабилних (прелазних) начина рада постројења и у случају дефинитивног престанка рада постројења или његових делова

При пројектовању и изградњи депоније "Врбак" предузете су мере заштите земљишта и подземних вода. Према пројектној документацији при изградњи досадашњих фаза депоније постављен је и систем пијезометара како би се контролисао квалитет подземних вода и спречили дефекти цурења.

У складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније ("Сл. гласник РС", бр. 92/2010), предвиђен је начин и процедура затварања депоније.

Површина депоније или један њен део затвара се када су испуњени услови наведени у Пројекту санације и рекултивације депоније (чл.16. Закона о управљању отпадом). За затварање сектора депоније, услед њиховог попуњавања, наносе се заштитни слојеви у складу са процедурама и режимом рада депоније, а у циљу спречавања дотока падавинских вода у тело депоније, повећања количине процедурне воде и продужетка процеса одумирања депоније.

За затварање сектора усвојени су следећи слојеви: слој за дренажу депонијског гаса $\geq 0,3$ m, непропусни минерални слој $\geq 0,5$ m, слој за рекултивацију $\geq 0,5$ m. Као слој за рекултивацију

може да се користи компост или отпад добијен другим технологијама биолошког третмана, који по саставу задовољава граничне вредности параметара за одлагање отпада.

Након завршеног периода експлоатације, депонија се затвара за даље одлагање формирањем горњег прекривног слоја који испуњава техничко-технолошке услове у зависности од типа депоније. При затварању депоније обезбеђује се несметано функционисање система за отплињавање све док за тим постоји потреба.

Након затварања депоније све до њеног одумирања, оператер на депонији предузима мере које се односе на: одржавање, надзор, контролу и мониторинг простора депоније; извештавање о стању депоније за сваку календарску годину и његово достављање надлежном органу; пријављивање неправилности утврђене контролом и мониторингом, које могу штетно утицати на животну средину.

Како би се наведени могући утицаји на животну средину свели на најмању могућу меру, поред наведеног, потребно је да оператер изврши следеће активности:

- обавести надлежне органе о престанку рада постројења;
- демонтира опрему и збрине генерисан отпад са локације постројења;
- напусти објекат и локацију;
- изврши испитивање земљишта и изврши санацију терена на локацији;

О престанку рада постројења, као и о околностима које су довеле до његовог затварања, оператер ће обавестити следеће надлежне органе писаним путем:

- Министарство надлежно за послове заштите животне средине;
- Председника и представнике локалне самоуправе Лапово;
- Агенцију за заштиту животне средине;
- Надлежног републичког и локалног инспектора заштите животне средине;
- Надлежни орган за заштиту животне средине у општинској управи општине Лапово;
- Инспектора безбедности и здравља на раду;
- МУП и ватрогасну јединицу;

Напуштање објеката вршиће се у складу са будућом наменом локације. Извршиће се прекид у снабдевању инфраструктурних садржаја на локацији. Након демонтаже/затварања, сва опрема биће уклоњена са локације постројења и правилно одложена. Уколико опрема не може поново да се искористи у другом постројењу или да се прода, биће размонтирана, а преостали метални отпад биће продат овлашћеној организацији за сакупљање отпада.

Уколико се објекти на предметној локацији руше, ангажоваће се овлашћено лице које ће извести радове на рушењу на законом прописани начин, уз израду потребне техничке документације за рушење објеката.

Објекти који се налазе на локацији биће срушени, а арматура из армирано-бетонских конструкција биће сакупљена и продата као метални отпад. Подземне инсталације биће демонтиране и уклоњене. Све темељне плоче на локацији биће уклоњене. Отпадна бетонска подлога ће се предати овлашћеној организацији за сакупљање отпада. Са отпадом који се јавља при демонтажи и рушењу објеката поступаће се у складу са Законом о управљању отпадом и свим подзаконским актима који уређују ову област.

Затварањем предметног постројења, у зависности од квалитета воде која се налази у сепаратору масти и уља, потребно је претходно извршити неутрализацију и збрињавање муља, а затим испразнити систем за пречишћавање отпадних вода.

Уколико се затварање предметног постројења изврши према упутствима произвођача опреме о демонтажи и конзервацији и уколико се примене све мере неопходне да се отпад разврста и адекватно одложи до изношења са локације, неће се појавити значајни утицаји на животну средину.

Према Уредби о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологија за израду ремедијационих програма ("Службени гласник РС" бр. 88/2010), дефинисана је гранична вредност опасних материја која указује на контаминацију, тзв. ремедијационе вредности.

Потребно је извршити испитивање земљишта на садржај опасних и штетних материја, односно нарушених хемијских и биолошких својстава. Узорковање и испитивање врши акредитована лабораторија. Уколико резултати покажу одступање од нултог мерења, које је урађено пре пуштања постројења у рад, неопходно је приступити санацији терена према тачним процедурама.

6.10. Закључак процене

Захтев за издавање интегрисане дозволе који је оператер предао Министарству заштите животне средине, израђен је у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 25/15 и 109/21) и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", бр. 30/06 и 32/16). Уз захтев, оператер је поднео и Програм мера прилагођавања рада постојећег постројења прописаним условима, који је урађен у складу са Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима ("Службени гласник РС", бр. 84/05).

Оператер је уз захтев за издавање интегрисане дозволе поднео и потребну документацију у складу са чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

III УСЛОВИ

1. Важност интегрисане дозволе и рок за подношење новог захтева

Ова дозвола важи 10 година, а рок за подношење новог захтева је јун 2032.године.

2. Рад и управљање постројењем

2.1. Рад и управљање и радно време

Оператер обавља активности одлагања неопасног отпада, на локацији "Врбак" у Лапову.

Број запослених је 15.

Управљачка структура дефинисана је организационом шемом и описом послова.

Рад се обавља у периоду од 08 до 16h (са изузетком унапред уговорених одлагања).

2.2. Услови за управљање заштитом животне средине

Оператер је сертификован према стандарду ISO 14001:2015 до 2. јуна 2024. године, за активности сакупљања, транспорта и одлагања комуналног и индустријског неопасног и опасног отпада; сакупљања и транспорта секундарних сировина, третман опасног отпада поступком биоремедијације и механички третман неопасног отпада. Поред тога, Оператер има Политику заштите животне средине којом су обухваћени сви аспекти заштите животне средине који се односе на рад депоније. Према овом документу, сви запослени су опредељени да делују на спречавању и елиминисању загађивања животне средине кроз идентификацију свих аспеката који могу утицати на загађивање животне средине и спречавања загађења, поштовању свих прописа из области заштите животне средине, константно се обучавају да превентивно делују, штеде ресурсе и енергију, смањују или елиминишу употребу штетних материја и контролисано поступају са отпадом, као и да разматрају мишљења и сугестије заинтересованих страна и информишу пословне партнере и друге заинтересоване стране о сопственом опредељењу за заштиту животне средине.

Обавезује се оператер да поступа у складу са добијеним сертификатом за ISO 14001:2015 и да спроводи циљеве прописане Политиком заштите животне средине.

3. Коришћење ресурса

3.1. Сировине, помоћни материјали и друго

У случају коришћења помоћних материјала, оператер ће предузети све неопходне мере за њихово ефикасно коришћење у свим деловима процеса, узимајући у обзир најбоље праксе за ову врсту делатности. Уколико сировине, помоћни материјали и друго које оператер буде користио у производном процесу припадају групи опасних материја, уколико то технолошки поступак дозвољава, треба заменити мање опасним. Утовар и истовар, као и складиштење помоћног материјала вршиће се на за то одређеним местима уз предузимање неопходних мера да не дође до било каквог просипања истих.

3.2. Вода

Обавезује се оператер да поступа у складу са прописаним условима у важећој водној дозволи.

3.3. Енергија

Обавезује се оператер да обезбеди ефикасно коришћење енергије где је то могуће. Када се створе услови за искоришћење депонијског гаса, оператер може почети са коришћењем истог за добијање енергије.

4. Прихватање отпада на депонију

Обавезује се оператер да се придржава израђеног документа Радни план постројења за управљање отпадом.

Обавезује се оператер да на локацији депоније "Врбак" у Лапову, прихвата само отпад који испуњава критеријуме за прихватање отпада на депонију неопасног отпада.

Оператер може да прими отпад намењен одлагању за који је извршено испитивање за одлагање и који испуњава граничне вредности параметара према листама параметара за испитивање отпада за одлагање, у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС", бр. 56/10, 93/19 и 39/21). Испитивање отпада намењеног одлагању врше овлашћене стручне организације за испитивање отпада у складу са законом. Подаци добијени испитивањем отпада саставни су део извештаја о испитивању отпада за одлагање, у складу са посебним прописом.

Обавезује се оператер да прихватање неопасног отпада ради одлагања на депонију, врши по процедури која обухвата следеће поступке:

- испитивање отпада за одлагање за сваку врсту отпада,
- периодичну проверу усаглашености отпада који се редовно допрема на одлагање и проверу на терену, на лицу места, односно визуелни преглед сваке шарже отпада пре и после истовара, као и провере пратеће документације, у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС", бр. 92/10) и Упутством о критеријумима и процедурама за прихватање или неприхватање отпада на депонију.

Обавезује се оператер да, уколико се на депонију доведе отпад који не испуњава потребне критеријуме, исти врати генератору и да о томе сачини службену белешку.

Оператер може прихватити отпад за одлагање од генератора само уз одговарајући извештај о испитивању отпада акредитоване лабораторије. При промени технологије или сировина генератори отпада су дужни да ураде нову карактеризацију отпада и да исту доставе оператеру. Приликом склапања уговора са индустријским клијентима, доставља се изјава да власник отпада није мењао технологију у периоду важења издатог Извештаја о испитивању. Додатно, уколико се визуелно установи да довезени отпад одступа од приложене документације, врши се провера усаглашености са акредитованом лабораторијом.

Оператер може да на депонију прихвати неопасан отпад (комунални) без претходног испитивања, који је означен као неопасан у складу са посебним прописом којим се уређују категорије, испитивање и класификација отпада. Комунални отпад који је већ измешан са опасним отпадом, сматра се опасним отпадом и не може се одлагати на депонији у складу са законом, ако је контаминиран у количини која оправдава његово одлагање на другу класу депоније, у складу са уредбом.

На депонији оператер може, без испитивања отпада за одлагање, да одлаже грађевински отпад који садржи азбест и други азбестни отпад који испуњава услове у складу са посебним прописом, а посебно да отпад не садржи друге опасне материје осим везаног азбеста и да се на депонију ставља завршно прекривање да би се избегло разношење влакана.

Обавезује се оператер да испитује токсичне карактеристике отпада намењеног одлагању ради утврђивања ризика по здравље људи и животну средину услед могућег загађења подземних вода из одложеног отпада.

Обавезује се оператер да на депонију прихвата и одлаже само отпад следећих индексних бројева:

4.1. Неопасан комунални отпад

1. биоразградиви кухињски и отпад из ресторана (20 01 08)
2. биодеградабилни отпад (20 02 01)
3. земља и камен (20 02 02)
4. остали небиодеградабилни отпад (20 02 03)
5. мешани комунални отпад (20 03 01)
6. отпад са пијаца (20 03 02)
7. остаци од чишћења улица (20 03 03)
8. комунални отпади који нису другачије специфицирани (20 03 99)
9. кабасти отпад (20 03 07)

4.2 Неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада:

Оператер може да одлаже на депонији и други неопасан отпад било ког порекла који задовољава граничне вредности параметара за одлагање неопасног отпада, у складу са Уредбом о одлагању отпада на депоније, за који је извршено испитивање према Листи параметара за испитивање отпада намењеног одлагању у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19 и 39/21).

4.3 Чврст, нереактиван опасан отпад (солидификован) чија је процедурна вода еквивалентна са оном за неопасан отпад и који задовољава граничне вредности параметара за одлагање опасног отпада на депонији неопасног:

1. отпади од обраде азбеста (06 13 04*);
2. шљака и прашина из котла из процеса ко-спаљивања, која садржи опасне супстанце (10 01 14*);
3. летећи пепео из процеса коспаљивања, који садржи опасне супстанце (10 01 16*);
4. муљеви и филтер погаче из процеса третмана гаса који садрже опасне супстанце (10 02 13*);
5. мешавине или поједине фракције бетона, цигле, плочице и керамика који садрже опасне супстанце (17 01 06*);
6. земља и камен који садрже опасне супстанце (17 05 03*);
7. ископ који садржи опасне супстанце (17 05 05*);
8. отпад који спада са гусеница који садржи опасне супстанце (17 05 07*);
9. изолациони материјали који садрже азбест (17 06 01*);
10. остали изолациони материјали који се састоје од или садрже опасне супстанце (17 06 03*);
11. грађевински материјали који садрже азбест (17 06 05*);
12. остали отпади од грађења и рушења, укључујући мешане отпаде, који садрже опасне супстанце (17 09 03*);
13. отпади означени као опасни, делимично стабилизовани (19 03 04*).

Оператер је дужан да приликом преузимања отпада попуњава и доставља Документ о кретању отпада, у складу са Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС“, бр. 114/13) и исти чува најмање две године, односно дужан је да попуњава и доставља Документ о кретању опасног отпада, у складу са Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС“, бр. 17/17) и исти чува трајно. Обавеза је оператера да пре предаје опасног

отпада о томе обавести Министарство надлежно за послове заштите животне средине и Агенцију за заштиту животне средине.

Оператер је у обавези да спроводи законске процедуре неприхватања отпада на депонију уколико не испуњава услове одлагања. Оператер је дужан да о неприхватању отпада на депонију обавештава орган надлежан за издавање дозволе, у складу са законом.

Обавезује се оператер да води дневну евиденцију и доставља годишњи извештај у току обављања делатности одлагања отпада на депонији, који ће посебно садржати и податке о преузетим количинама отпада за који није вршено испитивање отпада и податке о привремено складиштену отпаду који није прихваћен на депонију, у складу са уредбом. Потребне податке из евиденције оператер мора да доставља Агенцији за заштиту животне средине.

Место предвиђено за одлагање отпада (наведеног у тачкама 4.1, 4.2 и 4.3) мора се одржавати чистим.

5. Процедуре и режим рада депоније

Обавезује се оператер да спроводи режим кретања и процедуре рада за сва возила која улазе у комплекс депоније које се састоје од:

1. контроле отпада на улазу;
2. мерење преко колске ваге;
3. кретање сервисним саобраћајницама до активног дела депоније;
4. истовар отпада на плански предвиђено место депоније;
5. прање и дезинфекција празног возила након истовара у објекту намењеном за то;
6. одлазак чистог возила са депоније или привремено паркирање на предвиђено место;
7. ненапуштања комплекса депоније возила за распрострањавање и компактирање отпада који се налазе у радној зони депоније;

Обавезује се оператер да поштује следећа правила приликом одлагања отпада:

1. одлагање отпада започиње на најнижој коти депоније;
2. обезбеђивање да дневна, радна површина буде што мања;
3. свака доведена шаржа отпада се одмах распростире и компактира;
4. "ћелије" и "слојеви" се формирају до пројектоване висине;
5. обезбеђивање пројектованих нагиба радне површине;
6. обезбеђивање свакодневног прекривања радне површине инертним материјалом;
7. обезбеђивање и дефинисање појединачних сегмената на телу депоније за све врсте отпада који се прихватају на депонију;

Обавезује се оператер да врши контролу технолошког процеса рада депоније кроз:

1. контролу врсте и количине истовареног отпада;
2. контролу врсте и количине издвојених секундарних сировина;
3. контролу спровођења пројектованог технолошког процеса експлоатације депоније;
4. контрола одржавања тела депоније и саобраћајница;
5. контрола квалитета прања и дезинфекције транспортних возила;
6. контрола узрочника заразе;
7. контрола количине и квалитета процедурне воде;
8. контрола састава и количине издвојеног гаса;
9. контрола заштите радника.

6. Мониторинг рада депоније

6.1. Мониторинг метеоролошких параметара

Обавезује се оператер да спроводи мониторинг метеоролошких параметара на начин дат у Табели 3.

Табела 3: Мониторинг метеоролошких параметара

Метеоролошки параметри	Активна фаза
Количина падавина	дневно
Температура (мин, макс у 7:00, 14:00 и 19:00)	дневно
Брзина и смер ваздушних струјања	дневно
Испаравање (лизиметар или друга одговарајућа метода)	дневно
Атмосферска влажност (у 14:00)	дневно

Мерења се могу извршити у депонијској Метеоролошкој станици за праћење метеоролошких параметара или се могу преузети од најближе метеоролошке станице. Мониторинг метеоролошких параметара прописан је на основу Уредбе о одлагању отпада на депоније: Прилог 6, тачка 1) Мониторинг метеоролошких параметара, Табела 1.

6.2. Мониторинг процедурних вода

Обавезује се оператер да процедурне воде из базена за сакупљање процедурне воде, након примарног пречишћавања (седиментацијом), враћа кроз рецикулациони систем на тело депоније.

Забрањено је испуштање процедурних вода из базена за сакупљање процедурне воде у канализацију, површинске, подземне воде, или земљиште без претходног третмана.

Уколико се процедурне воде враћају на депонију није потребно вршити испитивање процедурних вода од стране овлашћене лабораторије.

Оператер је дужан да врши самосталну контролу настајања и квалитета процедурних вода на депонији **свакодневно у депонијској лабораторији** и то мерењем следећих параметара:

1. температуре воде и температуре околног ваздуха,
2. рН вредности процедурне течности,
3. запремине,
4. ХПК (хемијске потрошње кисеоника) и
5. БПК₅ (биолошке потрошње кисеоника).

Узорак узимати из оба базена процедурне воде. Евиденција резултата мерења квалитета процедурне воде за наведене параметре се врши свакодневно кроз вођење депонијског дневника.

Оператер је у обавези да анализу процедурних отпадних вода врши пре сваке предаје комуналном предузећу (у случају када се напуни базен за процедурне воде). Анализу процедурних вода вршити у складу са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 67/11, 48/12 и 1/16), Прилог 2, Глава III Комуналне отпадне воде, Табела 1. Граничне вредности емисије за одређене групе или категорије загађујућих материја за технолошке отпадне воде, пре њиховог испуштања у јавну канализацију. Уколико анализирани параметри прелазе

граничне вредности емисије загађујућих материја у воде, отпадне воде се не смеју предавати комуналном предузећу. У том случају отпадне воде се морају пречистити у циљу свођења концентрација загађујућих материја до граничних вредности прописаних горе наведеном Уредбом.

Мерења мора вршити овлашћена лабораторија која о извршеним мерењима треба да припреми извештај у складу са Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима.

Уколико је пре предаје комуналном предузећу потребно пречистити процедурне воде, обавеза је Оператера да овом органу достави доказ да ће се планираним поступком пречишћавања постићи Уредбом прописане граничне вредности емисије загађујућих материја у воде.

6.3. Мониторинг атмосферских вода са бетонског платоа и манипулативних површина

Обавезује се оператер да спроводи мониторинг односно врши мерења загађујућих материја у атмосферским отпадним водама, **4 пута годишње (квартално)** и да поштује граничне вредности дате у Табели 4.

Табела 4: Мониторинг атмосферске отпадне воде из базена за сакупљање атмосферске воде, пре и после сепаратора

Параметар	Јединица мере	Граничне вредности
Запремина	l (m ³)	/
Температура ваздуха	°C	/
Температура воде	°C	40
Барометарски притисак	mbar	/
Боја		/
Мирис		/
Видљиве материје		/
Таложне материје након 2 h	mg/l	/
Таложне материје након 10 min	mg/l	150 ⁽¹⁾
pH	/	6,5-9
БПК ₅	mg O ₂ /l	500
ХПК	mg O ₂ /l	1000
Садржај кисеоника	mg/l	/
Суви остатак	mg/l	/
Жарени остатак	mg/l	/
Губитак жарењем	mg/l	/
Суспендоване материје	mg/l	/
Електропроводљивост	mg/l	/
Укупни неоргански азот (NH ₄ -N, NO ₃ -N, NO ₂ -N)	mg/l	120
Укупан фосфор P	mg/l	20
Угљоводонични индекс (минерална уља ^(II))	mg/l	30
Азот од нитрита (NO ₂ -N)	mg/l	/

Токсичност за рибе (Т _F)*	/	Однос разблажења LC50% (токсиколошки тест са рибама или дафнијама)
АОХ (адсорбујући органски халогени)	mg/l	/
Органски растварачи	mg/l	0,1 ^(III)
Жива, Hg	mg/l	0,05 ^(IV)
Кадмијум, Cd	mg/l	0,1 ^(IV)
Хром, Cr	mg/l	1 ^(IV)
Хром, Cr ⁶⁺	mg/l	0,5 ^(IV)
Никл, Ni	mg/l	1 ^(IV)
Олово, Pb	mg/l	0,2 ^(IV)
Бакар, Cu	mg/l	2 ^(IV)
Цинк, Zn	mg/l	2 ^(IV)
Арсен, As	mg/l	0,2 ^(IV)
Цијанид, лако ослобођен	mg/l	0,1 ^(IV)
Сулфиди, S ²⁻	mg/l	5

*Напомена: мерити када се створе услови, када овлашћена лабораторија акредитује методу за испитивање овог параметра.

Граничне вредности су прописане на основу Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16), Прилог 2, III Комуналне отпадне воде, Табела 1. Граничне вредности емисије за одређене групе или категорије загађујућих материја за технолошке отпадне воде, пре њиховог испуштања у јавну канализацију.

^(I) Само у том случају се одређује, ако је запремина таложних материја, након 10min таложења већа од $5 \times 10^{-3} \text{ m}^3/\text{m}^3$

^(II) Изнад $10 \text{ m}^3/\text{d}$

^(III) Гранична вредност је изражена у $10^{-3} \text{ m}^3/\text{m}^3$

^(IV) У случају коришћења остатка од пречишћавања отпадних вода насталог на централном постројењу граничне вредности се могу заокружити или ако се утврди да долази до сметње на централном пречистачу услед великог броја прикључених индустрија за сваки случај потребно је преиспитати дате вредности

Обавезује се оператер да уколико квалитет пречишћене воде **из базена атмосферске воде** и даље не задовољава дате граничне вредности, да овом органу достави доказ да ће се планираним поступком додатног пречишћавања постићи Уредбом прописане граничне вредности емисије загађујућих материја у воде.

Обавезује се оператер да мониторинг атмосферске воде прати пре и после сепаратора уља и масти, **4 пута годишње (квартално)** уколико се стекну услови.

Обавезује се оператер да води дневник рада сепаратора.

Обавезује се оператер да **чишћење муља из сепаратора** врши минимум два пута годишње и да врши чишћење система интерне канализације, по потреби.

Обавезује се оператер да у складу са водном дозволом, Извештај о извршеним испитивањима доставља квартално јавном водопривредном предузећу, а годишње Министарству заштите животне средине на мејл адресу ippc@eko.gov.rs и Агенцији за заштиту животне средине.

Обавезује се оператер да користи дезобаријеру (антибактеријски отирач) за возила која напуштају комплекс депоније након прања истих.

Обавезује се оператер да у складу са Програмом мера прилагођавања рада постројења прописаним условима реализује меру – Изградња система за прихват вода од прања и дезинфекције возила и уградња сепаратора масти и уља.

Рок за реализацију ове мере је до 31. децембра 2024. године.

Обавезује се оператер да након реализације ових мера спроводи мерења пре и после сепаратора уља и масти, на свим сепараторима.

6.4. Мониторинг подземних вода

Обавезује се оператер да на локацији депоније врши мониторинг квалитета и нивоа подземних вода на три репрезентативна пијезометара (P1, P5 и P6) постављена у смеру кретања подземних вода и на бунару техничке воде (P4) у складу са табелом 5 и 6.

Табела 5: Мерења квалитета подземних вода вршити на следећим мерним тачкама:

Број мерног места	Положај мерног места	GPS координате
1	Пијезометар североисточно од базена за процедурне воде P1	N: 44° 12' 52,42" E: 21° 07' 56,31"
2	Бунар техничке воде (поред административне зграде) P4	N: 44° 12' 55,01" E: 21° 07' 45,00"
3	Пијезометар источно од новоизграђеног базена за процедурне воде P5	N: 44° 12' 46,30" E: 21° 08' 6,10"
4	Пијезометар јужно од тела депоније P6	N: 44°12' 41,90" E: 21° 07' 53,50"

Табела 6: Параметри, граничне вредности и учесталост мерења нивоа и састава подземне воде

Параметар	Ремедијациона вредност *	Учесталост мерења
Физичке особине		
Ниво подземне воде	/	1 недељно
Температура	/	2х годишње
Хемијски састав		
HCO ₃ ⁻	/	2х годишње
CO ₃ ²⁻	/	2х годишње
Cl ⁻	/	2х годишње
SO ₄ ²⁻	/	2х годишње
Na ⁺ K ⁺	/	2х годишње
Ca ²⁺	/	2х годишње
Mg ²⁺	/	2х годишње
NO ₃ ⁻	50 mg/l**	2х годишње
NO ₂ ⁻	/	2х годишње
NH ₄ ⁺	/	2х годишње

Fe ²⁺	/	2x годишње
Fe ³⁺	/	2x годишње
Mn	/	2x годишње
KMnO ₄	/	2x годишње
Општа тврдоћа-стална	/	2x годишње
Општа тврдоћа-пролазна		2x годишње
pH	/	2x годишње
Минерализација (M)	/	2x годишње
Суви остатак	/	2x годишње
°dH тврдоћа	/	2x годишње
Електропроводљивост	/	2x годишње
Метали		
Цинк, Zn	800	2x годишње
Бакар, Cu	75	2x годишње
Хром, Cr	30	2x годишње
Олово, Pb	75	2x годишње
Никл, Ni	75	2x годишње
Кадмијум, Cd	6	2x годишње
Арсен, As	60	2x годишње
Жива, Hg	0,3	2x годишње
Баријум, Ba	625	2x годишње
Бор, B	/	2x годишње
Кобалт, Co	100	2x годишње
Молибден, Mo	300	2x годишње
Антимон, Sb	20	2x годишње
Берилијум, Be	15	2x годишње
Селен, Se	160	2x годишње
Калај, Sn	50	2x годишње
Титанијум, Ti	/	2x годишње
Талијум, Th	7	2x годишње
Телур, Te	70	2x годишње
Ванадијум, V	70	2x годишње
Сребро, Ag	40	2x годишње
Ароматична органска једињења		
Бензен	30	2x годишње
Толуен	1000	2x годишње
Етилбензен	150	2x годишње
Ксилен	70	2x годишње
Стирен	300	2x годишње
Феноли	2000	2x годишње
Пестициди		
Дрини****	0,1	2x годишње
Атразин	150	2x годишње
DDT/DDD/DDE (укупни)	0,01	2x годишње
Хлордан	0,2	2x годишње
Ендосулфан	5	2x годишње
Хептахлор	0,3	2x годишње
Хептахлорепоксид	3	2x годишње

Полициклични ароматични угљоводоници (ПАН)		
Нафтален	70	2x годишње
Антрацен	5	2x годишње
Фенантрен	5	2x годишње
Флуорантен	1	2x годишње
Бензо(а)антрацен	0,5	2x годишње
Кризен	0,2	2x годишње
Бензо(а)пирен	0,05	2x годишње
Бензо(ghi)перилен	0,05	2x годишње
Бензо(k)флуорантен	0,05	2x годишње
Индено(1, 2, 3-cd)пирен	0,05	2x годишње
Хлоровани угљоводоници		
Полихлоровани бифенили (укупни)	0,01	2x годишње
Трихлоретилен	500	2x годишње
Тетрахлоретилен	40	2x годишње
Винилхлорид	5	2x годишње
Монохлорфенол (укупни)	100	2x годишње
Дихлорфенол (укупни)	30	2x годишње
Трихлорфенол (укупни)	10	2x годишње
Тетрахлорфенол (укупни)	10	2x годишње
Пентахлорфенол (укупни)	3	2x годишње
Остале загађујуће материје		
Цијаниди	1500	2x годишње
Минерална уља***	600	2x годишње

*Вредности у табели су прописане Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Сл. Гласник РС", бр. 30/18 и 34/19), Прилог 2

**Просечна годишња концентрација (ПГК) NO_3^- у подземним водама износи 50 mg/l у складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Сл. Гласник РС", бр. 50/12), Прилог 2, Табела 1

***Укупни нафтни угљоводоници (C_6-C_{40})

****Под дринима подразумева се сума алдрина, диелдрина и ендрина

Обавезује се оператер да, уколико квалитет подземне воде достигне критичан ниво, учесталост испитивања квалитета заснује на могућности предузимања корективних мера између два узорковања, тј. учесталост мора бити утврђена на темељу знања и процене брзине тока подземне воде.

6.5. Мониторинг емисије гасова

Обавезује се оператер да контролу емисије метана (CH_4), угљен диоксида (CO_2) и кисеоника (O_2) врши једном месечно од стране овлашћене лабораторије. Остали депонијски гасови који се контролишу су H_2S и CO и њихово мерење се врши два пута годишње.

На сваком сектору потребно је вршити мерење емисија барем на једном мерном месту – биотрну и то на G1, G2, G4, G01, G02 и G03 за следеће параметре:

Табела 7: Параметри и граничне вредности емисија загађујућих материја у ваздух који се прате на биотрновима и учесталост мерења

Параметар	Граничне вредности емисије	Учесталост мерења (активна фаза)
CH ₄	1% v/v или 20% експлозивности	Једном месечно
CO ₂	1,5% v/v	Једном месечно
O ₂	/	Једном месечно
H ₂ S и CO (H ₂ [*])	/	2 x годишње

*кад се стекну услови

Обавезује се оператер да у складу са Програмом мера прилагођавања рада постројења прописаним условима реализује меру – Уградња биотрнова на секторима 4 и 5 (на сваком по два). Рок за реализацију ове мере је септембар 2023. године.

Обавезује се оператер да након уградње биотрнова, контролу емисије на биотрновима на секторима 4 и 5, врши на сваком сектору на једном мерном месту, у складу са горе прописаним условима.

Дифузни извори емисија и емисије непријатних мириса

Обавезује се Оператер да предузме све потребне мере како би се емисије из дифузних извора емисија свеле на минимум.

Обавезује се Оператер да редовно чисти и пере саобраћајнице и плато депоније како би се спречиле дифузне емисије.

Обавезује се Оператер да врши транспорт отпада у кругу депоније на саобраћајницама које нису асфалтиране примереном брзином, како не би дошло до подизања прашине на истима. Обавезује се оператер да, посебно у сушним периодима године, врши квашење саобраћајница у кругу депоније како не би дошло до подизања прашине услед кретања механизације и транспорта отпада.

Обавезује се Оператер да обезбеди да се све активности на локацији које резултирају емисијама у атмосферу одвијају на начин који обезбеђује да нема никаквих непријатних мириса ван граница постројења услед одвијања ових активности.

Обавезује се Оператер да редовно врши прекривање радне површине депоније (депонованог отпада), ради смањења дифузних емисија и емисије непријатних мириса.

Извештавање

Обавеза је оператера да извештаје о мониторингу загађујућих материја које се емитују у ваздух, доставља Министарству заштите животне средине, Одељењу за интегрисане дозволе, једном годишње путем мејл адресу ippc@eko.gov.rs и Агенцији за заштиту животне средине, најкасније до 31. марта текуће године за претходну календарску годину.

6.6. Мониторинг стабилности тела депоније

Обавезује се оператер да мониторинг стабилности тела депоније врши кроз праћење података о телу депоније и то на начин прописан Табелом 8:

Табела 8: Одређивање стабилности депоније

Параметар	Активна фаза
Структура и састав тела депоније ⁽¹⁾	Једном годишње
Особина слегања нивоа тела депоније	Једном годишње

⁽¹⁾ Утврђује се површина коју заузима отпад, запремина и састав отпада, начин одлагања, време и трајање одлагања, прорачун преосталог капацитета депоније

6.7. Мониторинг заштитних слојева

Мониторинг заштитних слојева врши се посредно, преко испитивања квалитета подземних вода.

6.8. Мониторинг педолошких и геолошких карактеристика

Обавезује се оператер да узорке геолошке средине узима у непосредној зони депоније из плитких и дубоких сондажних јама и бушотина израђених за узимање узорака геолошке средине из дубљих слојева.

Обавезује се оператер да врши мерење квалитета земљишта на следећим мерним местима, наведеним у Табели 9.

Табела 9: Мерна места за мониторинг квалитета земљишта

Број мерног места	Положај мерног места	GPS координате
1	Улаз у депонију „Врбак“, са десне стране капије	N: 44° 12' 53,00" E: 21° 07' 44,10"
2	Земљиште западно од тела депоније	N: 44° 12' 46,75" E: 21° 07' 51,68"
3	Земљиште уз проширење депоније, уз ивицу новог сектора	N: 44° 12' 46,50" E: 21° 07' 58,70"
4	Земљиште код првог базена процедурних вода	N: 44° 12' 52,35" E: 21° 07' 56,78"

Обавезује се оператер да испитивање узорака педолошких и геолошких карактеристика врши у акредитованим лабораторијама и упоређује са граничним вредностима.

Параметри мониторинга земљишта дефинисани су Правилником о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта ("Сл. Гласник РС", бр. 102/20), Прилог 2. Обавезује се оператер да поступа у складу са Табелом 10.

Табела 10: Параметри педолошких и геолошких карактеристика и граничне вредности

Параметар	Гранична максимална вредност	Ремедијациона вредност
Земљиште (mg/kg апсолутне суве материје)		

Механички састав земљишта	-	-
Активна киселост земљишта, рН у Н ₂ О	-	-
Супституциона киселост, рН у 1М КСl	-	-
Садржај органске материје	-	-
Тешки метали и потенцијално токсични елементи (укупни и приступачни)		
As	29	55
Ba		
Cd	0,8	12
Co	9	240
Cr	100	380
Cu	36	190
Hg	0,3	10
Ni	35	210
Pb	85	530
Se	0,7	100
Sn	-	900
Zn	140	720
Остале загађујуће материје		
Угљоводоници нафтног порекла (фракције C ₆ -C ₄₀)	50	5000
Полициклични ароматични угљоводници (ПАХ)		
ПАХ (укупни)	1	40
Дрини***	0,005	4
DDT/DDD/DDE ()	0,01	4
Хлордан	0,00003	4
Ендосулфан	0,00001	4
Хептахлор	0,0007	4
Хептахлорепоксид	0,0000002	4
Ароматична органска једињења		
Бензен	0,01	1
Толуен	0,01	130
Етилбензен	0,03	50
Ксилен	0,1	25
Стирен	0,3	100
Полихлоровани бифенили (укупни)****	0,02	1
Трихлоретан	0,1	60
Тетрахлоретилен	0,002	4
Винилхлорид	0,01	0,1
Хлорфеноли	0,01	10

*диференцијација по садржају глине: (F)=175=13Xl (L=% глине)

** сума десет полицикличних ароматичних угљоводоника (антрацен, бензо(а)антрацен, бензо(к)флуорантен, бензо(а)пирен, кризен, фенантрен, флуорантен, индено (1, 2, 3-сd) пирен, нафтаген и бензо(ghi)перилен)

***под дринима подразумева се сума алдрина, диелдрина и ендрина

**** у случају ремедијационих вредности у обзир се узима сума конгенера полихлоровани бифенили: РСВ 28, 52, 101, 118, 138, 153 И 180; а у случају граничних максималних вредности узима се у обзир сума истих конгенера осим РСВ 118.

Стандарди квалитета земљишта дефинисани су Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Сл. Гласник РС", бр. 30/18 и 34/19) којом су дефинисане граничне и ремедијационе вредности.

Обавезује се оператер да мониторинг врши **једном годишње**, на утврђеним мерним местима.

Обавезује се оператер да све податке добијене мониторингом евидентира у лабораторији депоније и доставља их Агенцији за заштиту животне средине.

6.9. Мониторинг нивоа буке

Обавезује се Оператер да управља процесом рада на начин који ће ниво буке у животној средини свести на најмању могућу меру.

Обавезује се Оператер да управља процесом рада на начин који омогућава да ниво буке у животној средини на граници комплекса депоније не прелази вредности прописане у Табели 11:

Табела 11: Дозвољени ниво буке

Дозвољени ниво буке у dB - ДАН и ВЕЧЕ*	Дозвољени ниво буке у dB – НОЋ*
65	55

* Дозвољени нивои буке одређени су на основу Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл. Гласник РС", бр. 75/2010), Прилог 2, Табела 1- Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору.

Уколико општина Лапово изврши зонирање простора на својој општини, Оператер је у обавези да граничне вредности нивоа буке усклади са дозвољеним нивоом буке за зону којој припада.

Мерење буке у животној средини вршити према стандардима SRPS ISO 1996-1 и SRPS ISO 1996-2, како је дефинисано Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Сл. Гласник РС", бр. 72/10).

Обавезује се Оператер да врши контролу и мониторинг нивоа буке на локацијама осетљивим на ниво буке, на 4 мерне тачке на ободу комплекса депоније, са динамиком **мерења једном у три године**.

Мерење буке у животној средини може да врши само овлашћена стручна организација која испуњава прописане услове за мерење буке дефинисане Правилником о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке, као и о документацији која се подноси уз захтев за добијање овлашћења за мерење буке („Службени гласник РС“, број 72/2010).

Обавезује се Оператер да извештаје о мерењу буке у животној средини учини доступним инспекцији за заштиту животне средине током редовних прегледа.

Садржај и обим извештаја о мерењу буке у животној средини дефинисан је Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Сл. Гласник РС", бр. 72/10).

6.10. Мониторинг генерисаног отпада

Обавезује се Оператер да сав отпад који се генерише приликом рада депоније класификује од стране акредитоване лабораторије.

Обавезује се Оператер да након израде Извештаја о испитивању, отпад збрињава код овлашћених оператера у складу са Радним планом управљања отпадом.

Обавезује се оператер да води евиденцију о:

- количинама генерисаног отпада;
- преузетим и одложеним количинама отпада;
- сакупљеном отпаду;

Подаци о количинама генерисаног отпада

Податке о количинама генерисаног отпада водити на дневном и годишњем нивоу. Податке евидентирати на прописаном обрасцу ДЕО 1 – Дневна евиденција о отпаду произвођача отпада, као и на обрасцу ГИО 1 – Годишњи извештај о отпаду произвођача отпада.

Подаци о преузетим и одложеним количинама отпада

Податке о преузетим и одложеним количинама отпада водити на дневном и годишњем нивоу. Податке евидентирати на прописаном обрасцу ДЕО 2 - Дневна евиденција о управљању отпадом оператера, као и на обрасцу ГИО 2 – Годишњи извештај о отпаду оператера.

Подаци о сакупљеном отпаду

Обавезује се Оператер да попуњава образац ДЕО 6 – Дневна евиденција о отпаду сакупљача и других власника отпада, дневним уносом података у информациони систем Националног регистра извора загађивања као електронски документ, а на основу података из ауторизованих дневних извештаја ДЕО 6 у информационом систему Националног регистра извора загађивања формира се образац ГИО 6 – Годишњи извештај о отпаду сакупљача и других власника отпада.

7. Управљање отпадом

Обавезује се оператер да у току обављања своје редовне активности, нестабилних режима рада, као и након престанка рада, управља отпадом тако да обезбеди смањење свих могућих негативних утицаја на животну средину.

Обавезује се оператер да у току рада депоније са отпадом поступа у складу са Радним планом постројења за управљање отпадом, који ће периодично ажурирати у складу са прописима.

Обавезује се оператер да у складу са Програмом мера прилагођавања изгради објекат и опреми халу за складиштење и третман неопасног отпада који се предаје оператерима за рециклажу. (Рок:31. децембра 2024. године)

Обавезује се оператер да по реализацији предвиђених мера о томе обавести надлежни орган који је издао интегрисану дозволу, Министарство заштите животне средине, на мејл адресу: ippc@eko.gov.rs.

7.1. Производња отпада

Обавезује се Оператер да у току редовног рада депоније обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом, односно предузме све мере са циљем смањења производње отпада, посебно опасног отпада, смањења коришћења ресурса, и где год је могуће обезбеди поновну употребу и рециклажу, односно, искоришћење насталог отпада.

7.2. Привремено складиштење отпада

Секундарне сировине привремено складиштити у делу (површини) који је намењен за складиштење неопасног отпада.

Опасан отпад који је намењен даљем третману преда оператеру овлашћеном за третман те врсте отпада, складиштити у посебно издвојеном делу за складиштење опасног отпада изграђеном у складу са прописима.

Складиштење течног отпада вршити у посебним резервоарима/судовима, смештеним у танкванама, обезбеђеним од сваког истицања и цурења услед оштећења амбалаже у којој се складиште течности.

Опасан отпад се не сме третирати на депонији „Врбак“ у Лапову. Уколико Оператер одбије прихватање отпада који не испуњава услове о одлагању и за који се утврди да је потребна допуна или поновно испитивање, исти се може привремено одложити у складиште на локацији депоније, али најдуже до 4 месеца.

Обавезује се оператер да са опасним отпадом поступа у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Сл. Гласник РС", бр. 92/10). Отпад се не може складиштити на простору, као и на манипулативним површинама које нису намењене за складиштење.

Опасан отпад не може бити привремено складиштен на локацији постројења дуже од 12 месеци.

Складиште опасног отпада мора бити физички обезбеђено, закључано и под сталним надзором. Забрањено је мешање различитих категорија опасних отпада или мешање опасног отпада са неопасним отпадом.

Обавезује се оператер да управљање посебним токовима отпада у потпуности усклади са важећим прописима у области управљања отпадом.

7.3. Превоз отпада

Обавезује се оператер да за превоз отпада ван локације постројења ангажује искључиво превозника који испуњава све захтеве који су регулисани посебним прописима о транспорту и који имају одговарајућу дозволу надлежног органа за транспорт отпада.

Обавезује се оператер да интерни превоз, утовар и истовар отпада насталог у активностима у оквиру локације обавља на начин који ће онемогућити расипање отпада, распршивање и друге негативне утицаје на животну средину.

7.4. Прерада отпада, третман и рециклажа

Обавезује се оператер да са следећим идентификованим врстама отпада, који су настали на локацији услед активности запослених, поступа у складу са прописаним операцијама наведеним у Табелама 12 и 13.

Табела 12: Опасан отпад који се генерише на Регионалној комуналној-санитарној депонији „Врбак“ у Лапову

Ред. бр.	Врста отпада	Индексни број из каталога отпада	Поновно искоришћење /депоновање
1.	Минерална нехлорована моторна уља, уља за мењаче и подмазивање	13 02 05*	R
2.	Муљевии из сепаратора уље/вода	13 05 02*	R

3.	Амбалажа који садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама	15 01 10*	R
4.	Апсорбенти, филтерски материјал (укључујући филтере за уље који нису другачије специфицирани), крпе за брисање, заштитна одећа, који су контаминирани опасним супстанцама	15 02 02*	R
5.	Оловне батерије	16 06 01*	R

Табела 13: Неопасан отпад који се генерише на Регионалној комуналној-санитарној депонији „Врбак“ у Лапову

Ред.бр.	Врста отпада	Индексни број из каталога отпада	Поновно искоришћење/депоновање
1.	Папирна и картонска амбалажа	15 01 01	R
2.	Пластична амбалажа	15 01 02	R
3.	Метална амбалажа	15 01 04	R
4.	Гвожђе и челик	17 04 05	R
5.	Отпади који нису другачије специфицирани	19 08 99	R
6.	Папир и картон	20 01 01	R
7.	Мешани комунални отпад	20 03 01	R

7.5 Документовање и извештавање

Обавезује се оператер да води дневну евиденцију о отпаду.

Оператер је у обавези да обезбеди да свако кретање отпада прати посебан Документ о кретању отпада, док кретање опасног отпада прати Документ о кретању опасног отпада.

Обавезује се оператер да 48h пре започињања кретања опасног отпада, електронским путем (попуњавањем документа о кретању опасног отпада који упућује другом оператеру на даљи третман/одлагање) најави кретање опасног отпада кроз апликацију Агенције за заштиту животне средине Републике Србије. Оператер је у обавези да након петнаест дана потврди пријем отпада и тачну количину предатог/примљеног опасног отпада.

Обавезује се оператер да доставља Министарству надлежном за послове заштите животне средине и пети примерак документа о кретању опасног отпада.

Обавеза је оператера да за Национални регистар извора загађивања извештава Агенцију за заштиту животне средине о управљању отпадом до 31.03. текуће године за претходну годину, у складу са прописима.

8. Спречавање удеса и одговор на удес

Обавезује се Оператер да у складу са дефинисаним поступцима у случају ванредних ситуација предузме мере које ће минимизирати негативне ефекте на животну средину.

Обавезује се Оператер да спроводи мере контроле одлагања отпада и прати све параметре који могу довести до удеса (концентрације метана и кисеоника на биотрновима, стање фолије, процедурне воде и др.).

Оператер мора да одржава техничко-технолошке системе уз што мање застоја у што дужем циклусу и то кроз превентивне периодичне прегледе, техничку дијагностику, основно одржавање од стране руководиоца, контролне прегледе, планску замену делова и планске периодичне поправке.

Обавезује се Оператер да предузме све превентивне мере како би се спречило настајање пожара и експлозије на депонији.

Обавезује се Оператер да у случају акцидента, према прописаној процедури, утврди узрок акцидента, идентификује датум, време и место акцидента. Оператер мора том приликом идентификовати све врсте емисија у животну средину и применити све мере потребне да се поменуте емисије смање, као и проценити ефекат сваке такве предузете мере.

Оператер ће након акцидента предузети све потребне мере за отклањање последица који је исти изазвао по животну средину.

8.1. Извештавање у случају удеса

Обавезује се Оператер да у случају акцидента одмах о томе обавести надлежне органе, Министарство надлежно за послове заштите животне средине, Републичку инспекцију за заштиту животне средине, Министарство унутрашњих послова, као и јединицу локалне самоуправе. Оператер је дужан да у најкраћем року обавести надлежне органе о планираним мерама за отклањање последица акцидента, а након завршене анализе свих аспеката акцидента, да предложи превентивне мере за спречавање будућих акцидентата.

9. Нестабилни (прелазни) начини рада

Пуштање у рад сваке фазе депоније и подешавање рада вршити по утврђеном редоследу поступака којима ће се осигурати сигурност процеса и свести на минимум акцидентне ситуације.

Престанак рада депоније вршити по утврђеном редоследу поступака.

Редовно одржавати, прегледавати и тестирати опрему према стандардним процедурама.

Придржавати се процедура и корективних мера уграђених у систем управљања процесом одлагања отпада, у случајевима могућих кварова и отказивања опреме и машина.

10. Дефинитивни престанак рада постројења или његових делова

Обавезује се оператер да се у случају престанка рада придржава Плана за затварање постројења којим се умањује или у потпуности уклањају негативни утицаји депоније неопасног отпада на животну средину, приложеног уз захтев за издавање интегрисане дозволе.

Обавезује се оператер да поступа у складу са начином и процедуром затварања депоније датим у Прилогу 5 Уредбе о одлагању отпада на депоније („Службени гласник РС“, бр. 92/2010).

Обавезује се оператер да при затварању депоније или њеног дела обезбеди несметано функционисање система за дегасификацију и система за прикупљање и пречишћавање процедурних вода све док за тим постоји потреба.

Обавезује се оператер да врши постоперативни мониторинг у складу са Прилогом 6, Уредбе о одлагању на депоније.

Обавезује се оператер да изврши прекид у снабдевању инфраструктурних садржаја на локацији, водоводне инсталације, електроенергетске инсталације, и да након демонтаже/затварања сву опрему уклони са локације постројења и правилно одложи.

Уколико се опрема не може поново искористити у другом постројењу или продати у таквом стању, размонтирати је, а преостали метални отпад продати овлашћеној организацији за сакупљање отпада.

После престанка рада и затварања постројења, сав отпадни материјал од демонтаже и рушења објекта, предати на даљи третман овлашћеном правном лицу које се бави третманом отпада и рециклажом ове врсте отпада.

Обавезује се оператер да пре затварања депоније поднесе Захтев за интегрисану дозволу за престанак активности (затварање постројења).

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Оператер "ФСС ЕКО" доо Београд, Огранак Лапово, поднео је Министарству заштите животне средине, захтев за издавање нове интегрисане дозволе, дана 15. децембра 2021. године, за прву, другу и трећу фазу, број 353-01-03429/2021-03, за рад целокупног постројења Регионална комунално-санитарна депонија „Врбак“ у Лапову и обављање активности одлагања неопасног отпада, на локацији катастарске општине Лапово.

Оператер је прибавио интегрисану дозволу, рег. бр. 9 за прву фазу рада, као ново постројење, бр. 353-01-0014/2017-03 од 25. маја 2017. године. Након ове прве фазе у којој су сектори 1, 2 и 3, Оператер је доградио другу фазу, са секторима 4 и 5 и трећу фазу са секторима 15, 16 и 17 и помоћним објектом, другим базеном за процедурне воде.

У наредним месецима, захтев за издавање интегрисане дозволе је компетиран, и урађен у складу са чланом 8. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС”, број 135/04, 25/15 и 109/21) и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 30/06 и 32/16 и 48/18-др.закон). Оператер је уз захтев приложио и потребну документацију дефинисану чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Такође, оператер је уз захтев предао и потребне дозволе и сагласности издате од стране других органа и организација (наведене у прилогу ове дозволе), изјаву којом потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности.

У току спровођења поступка за издавање интегрисане дозволе, надлежни орган, Министарство заштите животне средине, је на основу члана 11., а у вези са чланом 23. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, у дневном листу „Ало”, дана 25. маја 2022. године, огласило обавештење о пријему захтева за издавање интегрисане дозволе оператера "ФСС ЕКО" доо Београд. Захтев за издавање интегрисане дозволе објављен је и на сајту Министарства заштите животне средине у целисти, дана 25. маја 2022. године, како би заинтересована јавност, органи и организације имале увид у текст захтева. Такође, о пријему захтева упућено је писмено обавештење јединици локалне самоуправе, Општини Лапово, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде, као и Заводу за заштиту природе Србије. Јавни увид у захтев за издавање интегрисане дозволе трајао је 15 дана, чиме је обезбеђено учешће заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности. Други органи, организације, као и представници заинтересоване јавности могли су доставити своја мишљења Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема обавештења о поднетом захтеву. Надлежном органу достављено је мишљење Завода за заштиту природе Србије, бр. 20-1815/2 од 14. јуна 2022. године, у коме је наведено да се предметно подручје не налази у заштићеном подручју, као ни еколошки значајном подручју еколошке мреже Републике Срвије, и да надлежни орган може одлучити о могућности издавања интегрисане дозволе.

Узимајући у обзир све наведено, надлежни орган је израдио нацрт интегрисане дозволе. Након израђеног нацрта интегрисане дозволе за оператера, надлежни орган је у дневном листу „Ало”, дана 1. септембра 2022. године објавио обавештење о израђеном нацрту дозволе. Нацрт дозволе је постављен на званични сајт Министарства заштите животне средине, дана 1. септембра 2022. године, како би био доступан јавности. Такође, о урађеном нацрту дозволе је упућено обавештење 6. септембра 2022. године, јединици локалне самоуправе, Општини Лапово, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде, као и Заводу за заштиту природе Републике Србије. Јавни увид у нацрт интегрисане дозволе трајао је 15 дана чиме је обезбеђено учешће

заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности. Други органи, организације, као и представници заинтересоване јавности могли су доставити своја мишљења Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема обавештења о израђеном нацрту дозволе. У законском року достављено је позитивно мишљење Завода за заштиту природе Србије, бр. 021-1815/2 од 20. септембра 2022. године, у ком се наводи да Завод нема примедбе на приложени материјал и даје позитивно мишљење на израђени нацрт интегрисане дозволе.

У складу са чланом 13. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Министарство заштите животне средине је решењем, број: 353-01-03429/2021-03 од 26. септембра 2022. године, образовало Техничку комисију и именовало чланове Техничке комисије за оцену услова утврђених у нацрту решења о издавању интегрисане дозволе за оператера.

Задатак Техничке комисије је био да размотри захтев за интегрисану дозволу оператера и приложену документацију, нацрт решења интегрисане дозволе, мишљења других органа, организација и заинтересоване јавности на израђен нацрт решења интегрисане дозволе, као и да анализира очекиване локалне и шире утицаје рада постројења на животну средину, материјална добра и живот и здравље људи, примену најбољих доступних техника, документацију коју је оператер приложио уз захтев за интегрисану дозволу, испуњеност услова из нацрта дозволе и да на основу свега донесе мишљење о издавању решења о интегрисаној дозволи.

Обилазак локације на којој се налази постројење обављен је од стране надлежног органа 28. октобра 2022. године, како би се још једном сагледао рад постројења.

Састанак Техничке комисије за оцену услова у нацрту решења интегрисане дозволе за оператера "FCC ЕКО" доо Београд, Огранак Лапово, одржан је 17. новембра 2022. године, у просторијама Министарства заштите животне средине.

Након разматрања захтева оператера, приложене документације, нацрта решења о издавању интегрисане дозволе, мишљења других органа и организација и заинтересоване јавности на нацрт, чланови комисије су изнели своје коментаре.

Чланови Техничке комисије посебну пажњу су обратили на предвиђене услове у нацрту интегрисане дозволе прописане за емисије у ваздух, земљиште и подземне воде.

Надлежни орган је, након сагледавања реалне ситуације на терену, установио да се целокупна количина процедурне воде, након примарне прераде седиментацијом, у базенима процедурне воде, системом рецикулације враћа на тело депоније и самим тим нема испуштања у реципијент или канализацију.

Дренажни системи за процедурну воду допремају сакупљене количине воде са индивидуалних оперативних сектора тела депоније до црног шахта одакле се упумпавају у базене процедурне воде. Базени процедурне воде су главни водоводни систем тела депоније у којима се врши примарно пречишћавање процедурне воде путем седиментације. Бочна комора је опремљена пумпом високог притиска за рецикулацију воде на тело депоније. Пумпа је повезана са одводном цеви која се завршава терминалом. Овако пречишћена вода користи се за формирање тела депоније и заштиту депоније од механичког разношења смећа и прашине.

Базени процедурне воде су великих капацитета, а у моменту обиласка локације, ниво воде у базенима је био мали, а по речима Оператера до сада није било преливања ове воде из базена јер су димензионисани према прорачунима за стогодишње велике воде.

Уколико ниво воде буде ипак прешао гранични ниво, Оператер је у обавези да изврши испитивање квалитета отпадних вода пре преузимања овлашћеног оператера (ЈКП Морава). Уколико квалитет отпадних вода не задовољава захтеве за упуштање у градску канализацију, потребно је обезбедити пречишћавање таквих вода и доставити доказе надлежном органу о томе.

Што се тиче пречишћених вода у базену за атмосферске воде, такође се након преласка граничног нивоа, позива ЈКП Морава, са којим Оператер има склопљен уговор за упуштање у градску канализацију.

Оператер је Програмом мера предвидео изградњу система за дегазацију и навео да ће се извршити у септембру 2024. године. Затражено је померање овог рока за годину дана, са септембра 2024. на септембар 2025. године, што је комисија и прихватила због објашњења да се у овом тренутку не генерише економична количина гаса и да се, с обзиром на споро ширење депоније, не очекује знатно повећање до 2024. године. За систем бакљи није постављен рок у Програму мера, јер се не зна када ће се производити довољна количина гаса, с обзиром на успорено ширење депоније.

Програмом мера Оператер се такође обавезао за изградњу објекта хале за секундарне сировине. Међутим, дошло је до измене пројектне докуменатације што је пролонгирало радове на хали, па ће технологија управљања секундарним сировинама бити дефинисана тек накнадно. Након добијања употребне дозволе за објекат хале и свих неопходних дозвола за управљање секундарним сировинама оператер ће са општинама успоставити систем одрживог управљања секундарним сировинама. Комисија је одобрила да се Рок за завршетак ове мере помери са октобра 2022. године на 31. децембар 2024. године. Оператер ће иницирати у општинама успостављање примарне сепарације отпада, како би се стекли услови да и секундарна сепарација на локацији депоније буде економски исплатива.

Програмом мера предвиђена је и изградња компостане, где би се вршио третман биоразградивог отпада, а као стабилан производ настао би компост, сличан хумусу. Овај производ би се после користио као дневна прекривка на активном делу депоније.

Због мале количине ове врсте отпада, оператер је одустао од ове мере до следеће ревизије дозволе, и комисија је прихватила овакав предлог, јер је за сада економски неоправдан.

На основу захтева оператера за издавање интегрисане дозволе, приложене документације уз захтев, обиласка локације, извештаја и оцена Техничке комисије, узимајући у обзир мишљења других органа, организација и заинтересоване јавности у току поступка, Министарство заштите животне средине је донело одлуку о издавању Решења о издавању интегрисане дозволе, регистарски број 24, оператеру "FCC ЕКО" доо Београд, Огранак Лапово, као што је дато у диспозитиву овог решења.

Доношењем овог решења укида се интегрисана дозвола рег.бр.9, издата Решењем Министарства пољопривреде и заштите животне средине, број 353-01-00014/2014-08, од 25.05.2017.године, која се односила на прву фазу рада.

Ово због тога што је овим решењем обухваћена, поред друге и треће, и прва фаза рада (дозвола се издаје за целокупно постројење) и прописани су услови за све три фазе рада депоније.

Трошкове Републичке административне таксе поступка издавања интегрисане дозволе у износу од 158.790,00 динара сноси оператер, који је потврду о уплати исте приложио уз захтев за интегрисану дозволу.

Поука о правном леку: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор пред Управним судом у Београду у року од 30 дана од дана достављања решења.

Прилози:

- Листа докумената
- Листа коришћених правних прописа

- Нетехнички приказ података на којима се захснива захтев
- Програм мера прилагођавања рада

Доставити:

- Оператеру
- У регистар издатих дозвола
- Републичкој инспекцији за заштиту животне средине
- Архиви

ДРЕЖАВНИ СЕКРЕТАР
Александар Бујановић
по решењу Д.О.Машћењу број:
021-01-36/22-09 од 10.11.2022.године